

การสัมมนาและระดมความคิดเห็น โครงการศึกษาและพัฒนาประมวลรัชฎาการ
เรื่อง “ภาษาไม่ยากอีกต่อไป มาร่วมใจแก้ไขประมวลรัชฎาการ”
ณ ห้องประชุมสุรเกียรติ์ เสถียรไทย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันอังคารที่ 25 มีนาคม 2551 เวลา 08.30-12.00 น.

ปาฐกถาำนำโดย นายศานิต รำงน้อย : อธิบดีกรมสรรพากร

“โครงการแก้ไขประมวลรัชฎาการนั้นเป็นความร่วมมือที่เกิดจากความคิดของผู้ใช้ประมวลรัชฎาการ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพันธ์ เชื้อบุญชัย คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้มีการปรึกษาหารือกับศาสตราจารย์ (พิเศษ)ปริษา พานิชวงศ์ ในประเด็นที่ว่าประมวลรัชฎาการมีความยุ่งยากในตัวเอง รวมทั้งประมวลรัชฎาการเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคนทั้งคนไทยและคนต่างชาติ กฎหมายดังกล่าวถูกใช้มาเป็นเวลานาน แม้ว่าจะได้มีการมีการแก้ไขกันมาโดยตลอด การเปลี่ยนแปลงแก้ไขก็เพื่อทำให้วิธีการนั้นง่ายขึ้น โดยการแก้ไขเป็นจุด เป็นขั้นตอนไป ซึ่งมีได้มีการแก้ไขไว้ให้เป็นหมวดหมู่ บุคคลทั่วไปต้องใช้ความพยายามอย่างมากที่จะสามารถที่จะอ่านให้เข้าใจได้ เพราะหากพิจารณาแล้วจะพบว่าอ่านไปหนึ่งมาตราแล้วจะโยงต่อไปยังกฎหมายลำดับรอง (กฎหมายลูก) อีก 10 ฉบับ ไม่ว่าจะโยงไปพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศอธิบดี เป็นต้น สุดท้ายถ้านำไปใช้จริง ๆ ก็ยังมีดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เข้ามาอีก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติมาโดยตลอด เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรก็ไม่ชอบใจที่กฎหมายมีความยาก และลำบากใจในการปฏิบัติงาน การให้ความเห็นหรือใช้ดุลยพินิจในการทำงานก็ไม่มี ความมั่นใจ การตอบข้อหารือเกิดปัญหาในการตอบข้อหารือที่ไม่ตรงกัน จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะนำไปถือปฏิบัติ ซึ่งการที่กฎหมายมีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นผลมาจากการที่เราต้องการพยายามทำให้กฎหมายเป็นธรรม จึงเพิ่มข้อยกเว้น ข้อลดหย่อนมากขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีในทุกระดับ พอถึงเพิ่มข้อยกเว้น ข้อลดหย่อนทำให้เกิดช่องว่างในการตีความว่า กรณีไหนที่จะได้รับการยกเว้น หรือการลดหย่อนจริง ๆ กรณีไหนไม่ใช่ จุดนี้ทำให้กฎหมายยุ่งยากไปเรื่อย ๆ

เป็นที่ทราบดีว่าประมวลรัชฎาการใช้มาเป็นเวลาเกือบร้อยปี แต่ระหว่างนั้นได้มีการแก้ไขมาโดยตลอด ทุกวันนี้ทุกคนก็ยอมรับว่าเราทุกคนมีความลำบากในการใช้กฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นส่วนผู้เสียภาษีเอง ตัวเจ้าหน้าที่เอง หรืออาจารย์สอนวิชากฎหมายภาษีซึ่งจะพบความลำบากในการสอนให้ถูกต้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ภายหลังจากที่มีการปรึกษาหารือ จึงมีความคิดว่าควรมีการศึกษาและแก้ไขประมวลรัชฎาการ โดยคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยินดีที่จะเป็นตัวกลางในการดำเนินการวิจัยและพัฒนาแก้ไขประมวลรัชฎาการ โดยอาศัยความร่วมมือของนักวิชาการหลายๆ ฝ่าย ทั้งจากฝ่ายเอกชน ผู้ให้คำปรึกษากฎหมายจากบริษัทเอกชน จากมหาวิทยาลัย ศาล อัยการ และคณะกรรมการ

กฤษฎีกา เพื่อที่จะหาวิธีแก้ไขเพื่อให้ประมวลรัษฎากรนั้นใช้ได้ง่ายที่สุดเท่าที่คนทั่วไปพอจะ
ใช้ได้ในการที่จะหาวิธีพิจารณาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กรมสรรพากรก็พยายามที่จะ
พัฒนาไปทุกๆ ด้านในการให้บริการแก่ผู้เสียภาษี มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการ
บริหารจัดการซึ่งก็ช่วยไปได้มาก แต่ยังมีติดปัญหากฎหมายแม่บทซึ่งจะทำให้การพิจารณาเกิด
ความซับซ้อนและต้องใช้เวลา ข้อหาหรือต่างๆ ไม่สามารถที่จะตอบได้ในเวลาเพียงแค่วันถึงสอง
วัน ต้องมีการประชุมและระดมความเห็นก่อนที่จะตอบออกมา เจ้าหน้าที่เองก็ต้องมีความ
ระมัดระวังในการให้ความเห็นเพราะมีหน่วยงานที่จะตรวจสอบความคิดเห็นของเรา ตรงนี้เป็น
จุดสำคัญที่ทำให้โครงการนี้เริ่มขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิศึกษาและวิจัยทาง
นิติศาสตร์เป็นแหล่งทุนให้กับโครงการนี้ มีศาสตราจารย์ (พิเศษ)ปรีชา พานิชวงศ์ เป็นผู้จัดตั้ง
มูลนิธิฯ และสนับสนุนโครงการนี้ รวมทั้งท่านมีประสบการณ์ใช้ประมวลรัษฎากรเป็นเวลานาน
ท่านได้ให้ข้อคิดเป็นวิธีการในการดำเนินการ โครงการนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะร่วมกันแก้ไขประมวล
รัษฎากรให้ใช้ง่าย พยายามให้มีการตีความน้อยที่สุด และลดกฎหมายลูกลงไป แต่เราจะไม่ไปยุ่ง
กับนโยบายทางภาษีอากรเพราะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารคือรัฐบาลที่จะกำหนดว่า อะไรต้อง
เสียภาษีเท่าไร อะไรควรได้รับการยกเว้น อันนี้เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจโดยรวม เรา
จะศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้ประมวลของเราใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุดและให้ผู้เสียภาษีร่วมมือเสีย
ภาษีด้วยความเต็มใจ และมีความตั้งใจให้โครงการ ฯ ดังกล่าวเสร็จในปีงบประมาณนี้

การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก คือการจัดหมวดหมู่ของประมวลรัษฎากรให้ใช้ง่ายขึ้น โดยนำบทบัญญัติเรื่อง
เดียวกันมาจัดหมวดหมู่ไว้ด้วยกัน ตรงนี้จะไม่ใช้กฎหมายหลักแต่จะเป็นคู่มือที่ใช้อธิบาย
ประมวลรัษฎากรให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น อ้างอิงง่ายจะอยู่เป็นหมวดหมู่

ส่วนที่สอง คือ ในแต่ละส่วน แต่ละมาตรการบัญญัตินั้นจะก่อให้เกิดการเข้าใจผิด ความ
ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ก็จะมีการเรียบเรียงหรือเขียนใหม่ให้เหมาะสม ซึ่งจะเป็นข้อเสนอแนะ
อีกทางหนึ่ง เป็นเรื่องที่คุณจะวิจัยนำเสนอกับกรมสรรพากร ทางกรมสรรพากรก็จะพิจารณาว่า
อะไรที่ควรได้รับการแก้ไขโดยทันที

โดยจะได้นำผลการวิจัยนี้เสนอต่อกระทรวงการคลังให้พิจารณาว่าทางรัฐบาลจะ
มีความเห็นอย่างไรที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประมวลรัษฎากรให้ดีขึ้น ซึ่งกระบวนการทำการ
แก้ไขนี้ได้พยายามกระทำผ่านการระดมความคิดเห็นจากคนทุกอาชีพ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการ
กิจกรรมในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มหอการค้า กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ เป็น
ต้น ระดมความคิดเห็นและประมวลเข้าด้วยกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขประมวลรัษฎากรให้ดียิ่งขึ้น
การสัมมนาในครั้งนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ทั้งต่อผู้เข้าร่วมสัมมนา เจ้าหน้าที่ของ
กรมสรรพากรและเป็นประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวม หวังว่าท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน
จะได้ระดมความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้คณะผู้วิจัยจะได้นำไปใช้
แก้ไขประมวลรัษฎากรให้ดียิ่งขึ้น”

ผู้ดำเนินรายการ รศ.ทัชชมัย ฤกษ์สุต
วิทยากรภาคเอกชน อาจารย์กิติพงษ์ อูร์พีพัฒน์พงศ์
วิทยากรภาครัฐ ดร.พล ธีรคุปต์

“ภาษีที่ดีและเป็นธรรมในมุมมองของวิทยากรภาครัฐ”

โดยดร.พล ธีรคุปต์

1.ประเด็นเรื่องเงินได้พึงประเมิน : เงินได้พึงประเมินเป็นประเด็นที่มีปัญหาค่อนข้างมากภายใต้กฎหมายภาษีไทยในปัจจุบัน ตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาเรามีปัญหาของเงินได้มาโดยตลอด หลายคนยังเข้าใจว่าชื่อของด้วยเงิน 50 บาทด้วยเงิน 1 บาทไม่มีเงินได้เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ผู้ซื้อมีความสัมพันธ์กับผู้ขาย ไม่ได้เป็นเรื่องของการซื้อขายตามปกติทั่วไป จากตัวอย่างจะเห็นว่าประเด็นในเรื่องของเงินได้พึงประเมินจึงเป็นประเด็นที่ยากแก่การทำความเข้าใจว่าเงินได้พึงประเมินคืออะไร

- ความหมายของเงินได้พึงประเมิน : ปรากฏความหมายของเงินได้พึงประเมินในประมวลรัษฎากร มาตรา 39 “เงินได้พึงประเมินหมายถึงเงินได้ที่ต้องเสียภาษี” ซึ่งไม่ได้บอกว่าเงินได้พึงประเมินหมายถึงอะไร แต่อธิบายเพิ่มเติมเดี่ยวว่าเงินได้พึงประเมินนั้นอาจจะเป็นตัวเงินหรือเป็นเงินสด และอาจจะเป็นทรัพย์สิน เช่น การได้รับของมา เป็นต้น อาจจะเป็นประโยชน์เพิ่มเติมก็ได้ เช่น การอยู่บ้านพักฟรี การใช้รถฟรี การใช้โทรศัพท์ฟรี หรือมีสิทธิซื้อสิ่งของต่างๆ ได้ในราคาพิเศษที่คนอื่นไม่มี รวมภาษีที่มีคนออกให้ และเครดิตภาษีเงินปันผลด้วย แต่โดยรวมแล้วยังคงไม่ได้คำตอบว่าเงินได้พึงประเมินคืออะไร ในทางปฏิบัติเงินได้พึงประเมินนั้นได้ถูกตีความไม่ตรงประเด็นพอสมควรในทางปฏิบัติ

ตัวอย่างในเรื่องของหุ้นปันผลในตลาดหลักทรัพย์ (stock dividend) มีสิทธิที่จะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ ในยุคที่ผิดเคืองบริษัทไม่ออกไปกู้ธนาคาร อาจจะเป็นเพราะการกู้ลำบากหรือไม่ต้องการเสียดอกเบี้ยราคาแพง อยากจะได้เงินมาใช้ในกิจการเพิ่มเติมก็มาเอาจากผู้ถือหุ้นเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่บริษัทมีกำไรสะสมอยู่ เอากำไรในบัญชีสะสมออกเป็นหุ้นเพิ่มทุน โดยเอาหุ้นเพิ่มทุนไปจ่ายเป็นหุ้นปันผลให้กับผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วน เช่น บริษัท A มีทุน 100 ล้านบาท มีกำไรสะสม 200 ล้านบาท มีสินทรัพย์ 200 ล้านบาท ถ้าจะจ่ายเงินปันผลก็นำสินทรัพย์ 200 ล้านไปเป็นทุนมีหุ้นเพิ่มทุนออกมาใหม่ ผู้ถือหุ้นแทนที่จะได้เงินสดเป็นเงินปันผล ก็จะได้หุ้นปันผลออกมาตามส่วน ผู้ถือหุ้นที่ได้รับเงินปันผลมานั้นเขารวยขึ้นหรือไม่ เดิมเขามีหุ้นจำนวนน้อย สมมติ 100 ล้านหุ้น หุ้นละ 10 บาทก็ 10 ล้านหุ้น แต่ว่าบริษัทนี้มีกำไรสะสมอยู่ 10 ล้านหุ้นราคาจะสูงเพราะราคาตลาดจะสะท้อนกำไรสะสมที่อยู่บริษัท เมื่อบริษัทเปลี่ยนกำไรสะสมไปไว้เป็นทุนแทนผู้ถือหุ้นก็ได้หุ้นเพิ่มขึ้นอีก 10 ล้านหุ้น เป็น 20 ล้านหุ้น เมื่อหุ้นเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านหุ้นราคาหุ้นก็ตกลงเพราะกำไรสะสมหายไปอยู่กับทุน เพราะฉะนั้นผู้ถือหุ้นไม่ได้รวยขึ้นแต่อย่างใด ในประเด็นดังกล่าวหากย้อนพิจารณาประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา

ศาลสูงสุด (Supreme Court) ได้ตัดสินในปี 1918 ศาลตัดสินในกรณีเดียวกันนี้ว่ากรณีผู้ถือหุ้นไม่ได้มีเงินได้เกิดขึ้นจากการได้รับหุ้นปันผลตามสัดส่วน และไม่ได้มีความสามารถในการเสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกด้วย ผู้ถือหุ้นไม่ต้องเสียภาษี หากนำประเด็นดังกล่าวกลับมาถามกรมสรรพากรไทยว่า กรณีนี้ผู้ถือหุ้นมีเงินได้เกิดขึ้นหรือไม่ กรมสรรพากรตอบตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 (ช่วงปีดังกล่าวเศรษฐกิจไม่ดี บริษัทเอกชนหลายแห่งต้องการจ่ายหุ้นปันผลเพราะอยากจะทำอะไรไปใช้ในกิจการ) ว่ามี โดยให้เหตุผลว่าการจ่ายหุ้นปันผลนั้นก็หมายถึงการจ่ายเงินปันผลที่เป็นตัวเงิน สรรพากรคิดจากเงินสะสมที่ตัดออกจากบัญชีเท่าไร หุ้นเพิ่มทุนเกิดขึ้นเท่าไร เอาค่าไรสะสมตั้งเอาจำนวนหุ้นหารคิดออกมาเป็นเงินได้แต่ละหุ้น เพราะฉะนั้นในทางประมวลรัษฎากรในปัจจุบันรวมไปถึงการตีความของกรมสรรพากรในปัจจุบัน การจ่ายหุ้นปันผล มีภาวะภาษีคล้ายกับการจ่ายเงินปันผลเป็นตัวเงิน มีคำถามต่อมาว่า ถ้าผู้ถือหุ้นได้รับหุ้นปันผลมีสิทธิได้รับเครดิตภาษีเงินปันผลหรือไม่ สรรพากรตอบว่า มีสิทธิได้รับเครดิตภาษีเงินปันผล สามารถใช้อำนาจบุคคลธรรมดาตามมาตรา 47 ทวิได้คือ ขอภาษีในระดับบริษัทคืนกับผู้ถือหุ้น (ระบบภาษีเงินได้ของประเทศไทยเป็นระบบภาษีระดับบริษัทก่อนคือ 31% ของกำไร และภาษีระดับผู้ถือหุ้น แต่ภาษีระดับบริษัทปัจจุบันนี้เราคืนผู้ถือหุ้นเต็มจำนวน ซึ่งจะไม่เหมือนกับระบบภาษีเงินได้ของหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา นั้นเก็บภาษีสองระดับ ภาษีนิติบุคคลส่วนหนึ่ง และภาษีผู้ถือหุ้นอีกส่วนหนึ่ง เป็นระบบที่ทางวิชาการเรียกว่า Classical System คือ ระบบแบบดั้งเดิม แต่ของเราเป็นระบบ Imputation System คือ ภาษีในระดับบริษัทเราคืนผู้ถือหุ้นเต็มจำนวน)

ปัญหาในทำนองเดียวกันกับเรื่องของหุ้นปันผลในตลาดหลักทรัพย์ (stock dividend) คือเรื่องของการควบบริษัท ตามประมวลรัษฎากรของไทย ถือว่าเป็นเหตุแห่งการเก็บภาษีด้วยเหตุนี้จึงต้องมีกฎหมายยกเว้น หากถามว่าการควบบริษัทนั้นเป็นเหตุแห่งการเก็บภาษีหรือไม่ ผู้ถือหุ้นรายขึ้นหรือไม่ การควบบริษัทจะมีประเด็นปัญหาคล้ายกับเรื่องหุ้นปันผล เช่น บริษัท A ควบกับบริษัท B กลายเป็นบริษัท C ผู้ถือหุ้น A และ B ก็ไปได้หุ้นใหม่ในบริษัท C ตามสัดส่วนของตนเองมูลค่าหุ้นเท่าเดิม ไม่ได้เป็นเหตุแห่งการเก็บภาษีแต่อย่างใด เมื่อการควบรวมเป็นเหตุให้เสียภาษี และออกบทบัญญัติเป็นข้อยกเว้นขึ้นมา ปัญหาคือว่าการยกเว้นดังกล่าวมีเงื่อนไขต้องเข้าหลักเกณฑ์ เราจึงต้องมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ได้หรือไม่

ตัวอย่างเพิ่มเติมคือ

1. กรณีการโอนทั้งหมดซึ่งกฎหมายยกเว้นให้เช่นกัน มีปัญหาในทางปฏิบัติคือเงื่อนไขในการได้รับการยกเว้นนั้น เช่น การโอนทรัพย์สินทั้งหมดต้องโอนภายในรอบการเสียภาษีจึงจะได้รับการยกเว้นภาษี

2. การลดทุน เป็นเงินได้ที่กฎหมายเขียนไว้ในมาตรา 40 (ง)ว่า “เงินลดทุน คือ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินกำไร หรือเงินสำรองที่กั้นไว้” ถ้าหากลดทุน ถือว่าการลดทุนดังกล่าวนั้นเป็นเงินได้ด้วย ที่กฎหมายดังกล่าวเขียนไว้เพราะกลัวการเลี่ยงจ่ายเงินปันผลไปใช้วิธีการลดทุนแทน หากบริษัทมีกำไรอยู่แล้วจะทำการลดทุนในทางปฏิบัตินั้นอย่าเพิ่งทำ เพราะหากบริษัทมีกำไร เราลดทุนก่อนการลดทุนดังกล่าวถือว่าเป็นเงินได้ด้วย หากต่อมาวันข้างหน้าจ่ายเงินปันผล(เงินปันผล

บัญญัติไว้ในมาตรา 40 (ข) จากบัญชีที่มีกำไรจริง ๆ กับเงินปันผลอีกก่อนหนึ่งเท่ากับมีเงินภาษี
ซ้อน และตรงนี้คือปัญหาของความหมายของเงินได้พึงประเมิน การตีความจึงไม่ได้คำนึงถึงสิ่งที่
แท้จริงของสิ่งที่เป็นเงินได้ เงินได้พึงประเมินอาจหมายถึงสิ่งที่ทำให้เรารวยขึ้น เพราะเงินได้พึง
ประเมินเป็นเครื่องวัดความสามารถในการเสียภาษี แต่กฎหมายไทยไม่ชัดเจนเราก็เลยตีเป็นเงิน
ได้ไปหมด เป็นไปได้ว่าสรรพากรอาจตีความว่าตอนลดทุน คุณมีเงินลดทุนอยู่ถือเป็นกำไรครั้งที่
1 ตาม(ง) แต่เงินปันผลจริง ๆ ก็ต้องเสียภาษีตาม(ข) เพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติมีกำไรเกิดขึ้นจะ
ไม่มีการลดทุน ต้องจ่ายเงินปันผลเสียก่อนแล้วค่อยลดทุน ซึ่งหากทำดังกล่าวก็จะเสียภาษีเพียง
แค่ครั้งเดียว ก็คือเสียภาษีของเงินปันผล (ข) แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็มีส่วนอย่างบริษัท A ต้องการลดทุน
ก็นำเงินปันผลมาจ่าย บริษัทนี้มีเงินสำรองตามกฎหมายเพียงพอ (ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์
มาตรา 1202) เกิดคำถามว่า บริษัทนี้มี Legal reserve อยู่ตามกฎหมายซึ่งเอาออกไม่ได้จนกว่า
จะปิดบริษัท แต่บริษัทกำลังจะลดทุน เงินลดทุนที่เกินไปมีส่วนหนึ่งที่ไม่เกิน Legal reserve อยู่
ถือเป็นเงินลดทุนได้หรือไม่ ความเห็นของอาจารย์ไม่เป็นเงินลดทุนเพราะว่าการเสียภาษีเงินลด
ทุนเพื่อป้องกันไม่ให้คนจ่ายเงินปันผลแฝง ก็มีการเสนอความเห็นมาที่กรมสรรพากร ทางกรม
ตอบว่าเงินลดทุนที่ไม่เกิน Legal reserve ถือเป็นรายได้ตาม (ง) คือเป็นเงินลดทุน

ปัจจุบันปัญหาว่าเงินได้พึงประเมินหมายความว่าอย่างไร ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนขึ้นอยู่
กับการตีความกว้างหรือแคบ

2. การรับรู้รายได้ในทางภาษีอากร

มาตรา 65 ของประมวลรัษฎากรวางหลักว่า “การคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทให้ใช้
หลักเกณฑ์สิทธิ เกณฑ์สิทธิคือเงินได้ที่เกิดขึ้นในรอบบัญชีใดให้ถือว่าเป็นเงินได้ในรอบบัญชีนั้น
และรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรายได้นั้นให้ถือเป็นรายจ่ายด้วย” เกณฑ์สิทธิในที่นี้มีหลักการไม่
เหมือนกับหลักการในทางบัญชี เกณฑ์สิทธิมี 2 หลักการใหญ่ ๆ คือ

หลักการที่หนึ่ง เดินตามหลักการทางบัญชี คือเกณฑ์สิทธิอะไรว่ากันไปตามหลักการ
ทางบัญชี

หลักการที่สอง ต้องมีเกณฑ์เฉพาะของหลักการทางภาษีขึ้นมา เพราะเจตนารมณ์ทาง
ภาษีกับเจตนารมณ์ทางบัญชีไม่เหมือนกัน หลักการทางบัญชีเจตนารมณ์คือต้องการสะท้อนให้
เห็นถึงฐานะทางบัญชีที่แท้จริงของบริษัท แต่หลักการทางภาษีไม่ใช่อย่างนั้น

ทางกรมสรรพากรเดินตามหลักเกณฑ์ที่สอง จึงมีการสร้างหลักเกณฑ์เฉพาะของเกณฑ์
สิทธิขึ้นมา เช่น คำสั่ง ทป.1 เป็นต้น

ตัวอย่าง กรณีที่บริษัทออกตราสารหนี้เอง ออกเป็น Zero coupon ราคาหน้าตั๋ว
70 ล้านบาท ตั๋วมีกำหนดชำระ 3 ปี ราคาไถ่ถอน 100 ล้าน ดอกเบี้ยปีละ 10 ล้านบาท มี
รายจ่ายดอกเบี้ย 30 ล้าน จะให้ book ปีที่ตั๋วถึงกำหนดชำระหรือต้องทยอยจ่ายภาษีตาม
หลักการทางบัญชีปีละ 10 ล้าน 3 ปี หากถามสำนักกฎหมายจะตอบว่าเกณฑ์สิทธิจะเกิดขึ้นเมื่อ
ถึงกำหนดชำระในอีกรอบ 3 ปีข้างหน้า แต่อาจจะถาม Large Tax payer Officer (LTO) ซึ่งส่วน

ใหญ่จะเป็นนักบัญชีจะตอบว่าต้องทยอยจ่ายปีละ 10 ล้าน 3 ปี ซึ่งขัดแย้งกัน ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะเกณฑ์การรับรู้รายได้ในทางภาษีอากรที่ไม่แน่นอน หากมีการปรับปรุงประมวลรัษฎากรควรพิจารณาเรื่องการรับรู้รายได้ในทางภาษีอากร

3.ประเภทของเงินได้ตามกฎหมายไทยในปัจจุบัน

เงินได้ตามประมวลรัษฎากรมีทั้งหมด 8 ประเภท เหตุผลที่กฎหมายแบ่งออกเป็น 8 ประเภทเพราะกฎหมายต้องการเลือกปฏิบัติ เงินได้ก็คือเงินได้ไม่ว่าเงินนั้นจะมาจากไหน สร้างระบบให้ทุกคนแจ้งรายจ่ายที่แท้จริง ยกเลิกรายจ่ายเหมา เสนอให้มีการยกเลิกเงินได้แต่ละประเภททิ้ง โดยเฉพาะต้องเริ่มจากรายได้ประเภทที่ 8 ก่อน เพราะรายได้ประเภทที่ 8 หักรายจ่ายเหมาได้เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเพราะคนที่ทำธุรกิจย่อมต้องรู้รายจ่ายของตนเองรายจ่ายเหมาควรจะให้แต่เฉพาะผู้มีเงินเดือน บุคคลที่มีรายได้สองประเภทคือประเภทเงินเดือนและประเภทที่สองคือค่าจ้างหรือลูกจ้าง ถ้าเรามีเงินได้สองประเภทนี้ไม่มีโอกาสหนีภาษีเพราะประการแรกผู้จ่ายเงินเดือนจดบันทึกรายจ่าย ประการที่สอง มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ 40% แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ถ้าแปลงประสงค์ให้แปลง และหลายครั้งกรมสรรพากรให้แปลงตัวอย่างเช่นคนที่มีรายได้ประเภทที่ 2 อยากแปลงเป็นประเภทที่ 8 เช่น นายหน้าประกันชีวิต ซึ่งถือเป็นการบิดเบือนกฎหมาย คือเอา 2 แปลงเป็น 8 ได้โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้ามีค่าใช้จ่ายสูง เช่น นักแสดงสาธารณะ บุคคลมีสำนักงานต้องเสียเงินค่าจ้างลูกจ้าง เสียค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น เงินปันผลที่มาจากกองทุนรวมเป็นเงินได้ประเภทที่ 8 แต่หากเราถือหุ้นในบริษัทโดยตรงเป็นเงินได้ประเภท 44 (ข) ซึ่งไม่ต่างกันเลย จะเห็นได้ว่ากฎหมายนั้นไม่ได้รองรับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องคือ เงินได้เข้า (ข) ก็ต้องออก (ข) ไม่ควรมีอะไรที่ไปแปลงประเภทของเงินได้จากกรณีที่เงินไหลผ่านได้

เรื่อง NVDRs (Non Voting Depository Receipts) เก็บไว้ให้ชาวต่างชาติที่มาถือหุ้นในประเทศไทยไม่ได้เพราะติด Foreign Limit ดังนั้นจึงถือหุ้นในระดับตรงไม่ได้ ต้องถือหุ้น NVDRs เงินที่ได้จาก NVDRs กรมสรรพากรตอบว่าเป็นดอกเบี้ย คือเป็น 44 (ก) แทนที่จะเป็น (ข) ตอนเข้าเป็น (ข) ตอนออกเป็น (ก) การแปลงเงินได้ประเภทต่างๆต้องระวังว่าจะทำให้นโยบายทางภาษีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

ประเด็นคำถามจากคุณ ธาณี วัฒนเสถียร เคยทำงานอยู่สำนักงาน กตพ. : ต้องการให้กรมสรรพากรนำเจตนารมณ์ของเงินได้พึงประเมิน รวมทั้งเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละมาตรา มาเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

คำตอบจาก ดร.พล ชีรคุปต์ เจตนารมณ์ในบางเรื่องยังมีอยู่แต่บางเรื่องอาจไม่มีแล้วและกฎหมายก็ได้มีการแก้ไขมาเรื่อย ๆ

.....

“ภาษีที่ดีและเป็นธรรมในมุมมองของ วิทยากรภาคเอกชน”

โดยอาจารย์กิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์

เรื่องมาตรการทางภาษีกับการเข้าจดทะเบียน

ประเด็นที่ 1 การปรับโครงสร้างกิจการของบริษัท

ต้องมีการแก้กระบวนการออกกฎหมายให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็วและมีความชัดเจน แบ่งเป็นหมวดหมู่เพราะบริษัทจดทะเบียนเป็นส่วนใหญ่ที่มีปัญหาเยอะ เพราะกฎหมายกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ในการรวมกฎหมายที่การเสียภาษีของบริษัทจดทะเบียนนิติบุคคลไว้เป็นเรื่องเดียวกัน

วิธีการตีความของกรมสรรพากรเรื่องการควบกิจการ ตัวอย่าง บริษัท PTT ไปจดทะเบียนควบกับบริษัทจดทะเบียน TOC กับ NPC ได้สิทธิประโยชน์เสียภาษีอีก 25% ส่วนอีกบริษัทอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ได้สิทธิพิเศษ 25% ไม่เกิน 300 ล้านบาทควบกันเหลืออีก 1 ปี พอควบกันเป็นบริษัทใหม่ ขอหลักทรัพย์ใหม่ซึ่งควรจะได้ใหม่อีก 5 ปีตามหลักทฤษฎี ถ้าเป็นเอกชน มีการไปปรึกษากับท่านอธิบดีกรมสรรพากรบอกว่าได้ 300 ล้านบาท พอกลับไปถามใหม่ตอบว่าไม่ได้เพราะตามกฎหมายมาตรา 5 (3) “การควบรวมไม่รวมถึงการที่บริษัทจดทะเบียนควบรวมกับบริษัท” (ตีความว่ากฎหมายเขียนไว้ ดังนั้นไม่ต้องการให้บริษัทจดทะเบียนไปควบรวมกับบริษัทนอกตลาดแล้วเอามาใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี) ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นบริษัทจดทะเบียนควบกันเองน่าจะทำได้ แต่กรมสรรพากรตีความว่า “การตีความคำว่าบริษัทต้องตีความอย่างกว้างว่าเป็นบริษัทจดทะเบียนและไม่จดทะเบียนด้วย” กล่าวคือให้ควบรวมกิจการได้แต่มีข้อยกเว้นในกฎหมายอื่นมากมายเช่น ต้องมีการโอนสิทธิ เป็นต้น

ตัวอย่างต่อมาคือ การปรับโครงสร้างก่อนเข้าตลาด วิธีทำคือ การลดทุนสะสมก่อนและลดจำนวนหุ้นลง สมมติว่ามีบริษัทลูก 1,000 ล้าน ทำการลดทุนจดทะเบียน 75% ลด 750 เหลือ 250 แล้วเพิ่มทุนใหม่เข้าไปเหลือ 1,500 ล้านบาท บริษัทลูกก็ตัดขาดทุนเพราะหุ้นหายไป 750 ล้านบาท กรมสรรพากรบอกว่าประเด็นนี้เป็นการตีความเพิ่มหรือลดห้ามหักค่าใช้จ่าย ไม่ให้ตัดขาดทุน นำเรื่องดังกล่าวไปฟ้องศาลภาษี ศาลภาษีตัดสินให้ชนะคดี แต่เมื่อเร็ว ๆ นี้ศาลฎีกาตัดสินให้แพ้คดี

ประเด็นที่ 2 การตัดหนี้สูญ

ลูกความซื้อตัวเงินจากบริษัทไฟแนนซ์ทั้ง 56 แห่ง ต่อมาไม่นานบริษัทต้องล้มละลาย เพราะต้องชำระบัญชี กรมสรรพากรตอบว่า ตัวเงินที่ซื้อไป 40 ล้านมีมูลค่าเหลือ 5 ล้าน ห้ามตัดเป็นรายจ่ายเพราะต้องฟ้องเอง ไม่ใช่เป็นการตัดหนี้สูญ เพราะกฎหมายเขียนว่า บริษัทมีเจ้าหนี้อื่นฟ้องล้มละลาย หรือบริษัทยื่นฟ้องล้มละลาย การยื่นขอเจลี่ยทรัพย์ไม่เข้าองค์ประกอบ เพราะฉะนั้นตัดค่าใช้จ่ายไม่ได้ ดังนั้นจึงมีการเสนอให้มีการแก้ไขโดยให้คำนิยามตามประมวล

รัฐฎากร มาตรา 39 และการหักค่าใช้จ่าย เพราะมันบิดเบือนไม่ตอบรับกับความเป็นจริง คนรวย เสียภาษีน้อยกว่าคนจน

บริษัทจดทะเบียนทั้งระบบ 500 บริษัท ภาษีบริษัทจดทะเบียนนิติบุคคลที่ให้กับภาครัฐ นั้น 75.99% แต่เป็นภาษีนิติบุคคลที่เก็บจาก Non Listed 0.10% หากว่าจะดึงบริษัทจดทะเบียน เข้ามาจดทะเบียนให้หมด ประเทศสิงคโปร์เก็บภาษีเข้าไปใน Income Tax 18% จะลดลงเหลือ 16% ในอีก 2 ปีข้างหน้า ประเทศฮ่องกงเหลือ 16.5% ซึ่งกฎหมายไทยไม่เอื้อเหมือนกับ กฎหมายของต่างประเทศ การหนีภาษีนั่นเป็นไปได้ยาก ให้สิทธิบริษัทพวกนี้เข้ามาเพื่อที่เค้าจะ ได้เสียภาษีได้อย่างถูกต้อง

ประเด็นที่ 3 สัดส่วนภาษีที่เก็บได้จากบริษัทที่จดทะเบียนเทียบกับนิติบุคคลทั้งระบบ

จะทำให้บริษัทที่อยู่นอกตลาดประสงค์ที่จะเข้าสู่ตลาด ถ้ากรมสรรพากรให้บริษัทเหล่านี้ เข้าไปแล้วเสีย 25% บริษัทเหล่านี้ยินดีที่จะเสียทุกบริษัท ที่ทุกวันนี้ไม่ต้องการจะเข้าเพราะถ้า เข้าไปแล้วเสีย 37% อยู่นอกตลาดเสีย 30% พ.ร.บ.หลักทรัพย์ใหม่วันที่ 4 สิงหาคม 2550 ความรับผิดชอบของกรรมการผู้บริหารหนักมาก สัดส่วนที่เห็นจากในเอกสารประกอบภาครัฐเก็บภาษีมากขึ้น ต้องยอมรับว่าระบบการเสียภาษีที่ถูกต้องของประเทศไทยมีน้อยมาก หากมีการแก้ไขประมวล รัฐฎากรนอกจากภาษีดังกล่าวแล้ว เงินได้บุคคลธรรมดาที่แก้ไขให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ต้องจับให้มายืนทำบันทึกการเสียภาษีให้หมด ประเทศไทยในปัจจุบันมีผู้เสียภาษีไม่ถึง 10 ล้าน คน

ประเด็นที่ 4 มาตรการทางภาษีกับการเข้าจดทะเบียน

การหลีกเลี่ยงภาษีหรือการหนีภาษีทำได้ยาก เมื่อสักครู่นี้คุยกับบริษัท ปูนซีเมนต์ ซึ่ง บริษัทเหล่านี้พวกนี้ไม่มีการหนีภาษีหรือครีบ รัฐบาลไม่ต้องกังวลเพราะเขาเก็บภาษีรัฐบาลแทน supplier, customer, consumer เพราะให้สิทธิเหล่านี้แก่เขาซึ่งเขาก็จะเสียภาษีถูกต้อง รายจ่าย รายรับ ถ้ารัฐบาลยอมเก็บภาษีทั้งระบบ ให้สิทธิพิเศษเชื่อว่าหลายบริษัทที่อยู่นอกตลาดอยาก เข้าตลาด ก่อนเข้าตลาดถ้าสงสัยว่าบริษัทครอบครัวไทยมีธุรกิจแบบผิด ๆ บัญชีล้างแบบลูก คิษย์ผม ทำบัญชีมาสิบปียี่สิบปีแล้ว มันสั่งสมอายุความก็นับกันไปเรื่อย ๆ เพราะไม่เคยถูกเลย ก็นิรโทษกรรมมันเสีย ให้ปรับโครงสร้าง ตั้งบริษัทใหม่อยากจะชี้วงแหวนเฮงหลง หรืออะไรก็ไม่ เป็นไร เอาป้ายไว้ เก็บป้ายไว้ ตั้งบริษัทใหม่แล้วออก กฎเกณฑ์เรื่องการโอนกิจการอะไรต่าง ๆ ให้ดี หากคุณจะตัดโครงสร้างเข้าตลาด ผมจะไม่ตรวจคุณมาก ผมจะปิดตา ย้อนหลังอย่างมากก็ ปีหนึ่งสองปี ให้ปิดตา แล้ว clean up ประเด็นเรื่องการนิรโทษกรรมสมัยก่อน แบบที่ผมทำงาน ใหม่ ๆ มี 2 ครั้งชีวิตผม ไม่ได้เรื่องอะ ต้องบอก คุณเข้าตลาดใช้ ใหม่ ถ้าคุณเข้าตลาด ผมออก กฎหมายเลย แล้วไม่ให้ดุลยพินิจด้วย ไม่ใช่บอกว่าสิ่งเป็นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง พาณิชย์และกรมสรรพากร ผมบอกเขียนกฎหมายเลย บอกไม่มีสิทธิตรวจย้อนหลัง ทุกคนก็จะ clean up เข้าตลาด เชื้อเถอะครีบ บริษัทที่เข้าตลาดดี ๆ มีเยอะ ถ้าคุณบอกว่าคุณเข้าไปเสีย

15% หรือ 20% ถามว่าอยากเสียใหม่ อยากเสีย ที่วันนี้ไม่อยากเสีย เพราะเข้าไป 37% อยู่นอกตลาดก็ 30% และวันที่ 4 สิงหาคม พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ใหม่ส่งผลให้ความรับผิดชอบกรรมการผู้บริหาร บริษัทจดทะเบียน ดูข้อสอง บริษัทจดทะเบียนนี้แค่ 0.1 ของบริษัททั้งประเทศนะครับ แต่นำส่งรายได้ให้กับรัฐบาลเพิ่มขึ้นทุกปี ถ้าเป็นงบเดี่ยวจ่ายเพิ่มเท่าไร งบรวมจ่ายเพิ่มเท่าไร หากไม่มีตลาดทุน รัฐบาลอาจจะเก็บภาษีไม่ได้ ทำไม่ถึงอยากจะไปช่วยเขา เดี่ยวผมจะให้ดู เพราะมีค่าใช้จ่ายเยอะมาก ทำบัญชีต้องทำทุกไตรมาส มีการตรวจซ้ำ ๆ และมีกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งบริษัทย่อยของเขาด้วย เราจะดึงคนเข้าตลาดทุนให้หมด แต่ต้องแก้ทั้งระบบ ปรับโครงสร้างเข้ามาเลย ต้องสร้างความเข้มแข็ง ส่วนวิสาหกิจที่จะให้ ผมว่าไม่เกินไปเท่าไร อันนั้นก็ due ไป เพราะเรามี 2 ตลาด มี MAI กับตลาดใหญ่ ก็ให้สิทธิเขาที่จะส่งเสริมความเข้มแข็ง ผมเชื่อว่าถ้าตลาดทุนเข้มแข็ง ระบบภาษีเงินได้ก็จะเยอะมาก เพราะฉะนั้นก็ดูการเข้าตลาด ทั้งบริษัทลูกทั้งอะไรต่าง ๆ จริง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่า เวลาพูดถึงการแก้ income tax ไม่ใช่เพียงแค่นั้นแต่ต้องแก้ในประเด็นอื่น ๆ อีกมาก เช่น ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะไม่กล้าโงง เพราะกรรมการทำอะไรผิดกฎหมายก็ติดคุก โดนผู้ถือหุ้นฟ้องคนที่เข้าตลาดจะมีคนคุ้มกฏเกณฑ์อยู่หลายฝ่าย หนึ่งในคุณเป็นกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กลด. ผู้ถือหุ้น และถ้าคุณเป็นหน่วยงานพิเศษ เช่นธนาคาร ประกันภัย ก็จะมีผู้ที่มาควบคุมอีก ทำไมเราไม่ดึงพวกนี้เข้ามาแล้วเรากำกับดูแลเขา แล้วก็ให้สิทธิประโยชน์ เพราะฉะนั้น ภาษีต่าง ๆ ภาษีธุรกิจเฉพาะ เงินเดือนมันได้ไปหมดเลยครับ ผมถึงบอกว่า ถ้าเราเพิ่มจำนวนได้ รัฐบาลก็มีเงินได้ แรก ๆ อาจจะ heat up เล็กน้อย จะไม่มีเงิน จะขาดดุล เก็บเงินไม่ได้ เพราะไม่มีเงินไปลงทุน แต่ทำไปทำมารัฐบาลกู้เงินสิครับ ออก bond ไปก่อนชั่วคราว securities เงินได้พึงประเมิน กรมสรรพากรออก bond เลย เราจะมีรายได้คือผมพูดง่าย ๆ ว่าอย่าคิดสั้น ๆ คิดยาว ๆ ประเทศอื่นเขาเรียนรู้ ทำไมสิงคโปร์ ฮองกง เขาเก็บภาษีนิดเดียว ทั้ง ๆ ที่เขาพัฒนาประเทศไปได้เยอะ เพราะคนทุกคนเขามีหน้าที่ต้องเสียภาษี ของเราเก็บภาษีให้มันเยอะขึ้น คนไม่ยอมเสียภาษี คนยิ่งรวยยิ่งไม่ยอมเสียภาษี เพราะฉะนั้นเราต้องดึงเขามาว่าคุณต้องเสียภาษี ต้องให้ความรู้สอนเด็ก ๆ แล้วมันจะติดไปถึงรุ่นลูกของเรา เพราะถ้าคุณพ่อไม่เสียลูกก็ไม่อยากเสีย คุณพ่อไม่เคยเสียภาษีเลย หรือเสียน้อย หน้าที่พลเมืองดีก็หายไป แล้วประเทศจะอยู่ได้อย่างไร แต่อย่างที่ได้กล่าวมา เราพร้อมเสียภาษีถ้าภาษีเป็นธรรมรัดกุม อันนี้ก็

เป็น message
รายจ่ายของบริษัทจดทะเบียนนั้นมีค่าใช้จ่ายเยอะมาก การเป็นบริษัทจดทะเบียนทำงานการเงิน ค่าธรรมเนียม กลด. ค่าใช้จ่าย MAI ค่าสอบบัญชีก็มีราคาสูง นอกจากนั้นบริษัทจดทะเบียนก็มีค่าตอบแทนกรรมการก็ต้องมี nominating independent กรรมการตรวจสอบ ก็มีค่าใช้จ่ายสูง การลงทุนซึ่งผมคิดว่าการที่เขาใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเนี่ย มันมีหลายวิธีก็คือลดภาษี แล้วบอกว่าค่าใช้จ่ายที่คุณจ่ายพวกนี้เนี่ย ผมให้หักค่าใช้จ่ายไป 2 เท่า หรือเท่าครึ่ง ค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลที่ดี ค่าใช้จ่ายเพื่อการตรวจสอบ คุณก็เพิ่มให้เขาก็ได้ ซึ่งก็เป็น

ประเด็นที่อยากฝากพวกเราว่านอกจากนี้แล้วอย่างที่ผมเรียนบริษัทจดทะเบียน ผมอยากให้ใช้ระบบเรียกว่า Conservidation ก็คือการเสียภาษี เอาบริษัทแม่กับบริษัทลูกมารวมกันได้ ขาดทุนของลูกก็เอามาใช้ของแม่ได้แล้วก็จะได้ไม่ต้องยกย้ายถ่ายเทเงินกันไปจาก 1 ไป 2 จาก 2 ไป 3 ผมก็ศึกษาอยู่เหมือนกัน ว่าถ้าบริษัทลูกถือหุ้น 99% ให้เอาเงินได้ของลูกกับแม่มาคิดรวมกันหมด ให้สิทธิประโยชน์เท่าเทียมกัน อย่างนี้ก็จะมีโอกาสที่จะดึงบริษัทจดทะเบียนและบริษัทลูกเข้ามาอยู่ในระบบมากขึ้น นั่นประการที่หนึ่ง

ประการที่สองเรื่องระบบการปรับโครงสร้าง อย่างที่ผมได้พูดไปตอนต้น ๆ ว่าบริษัทมีวิกฤติตลอดเวลา ในอดีตเคยให้ ปรับโครงสร้าง โอนกิจการบางส่วน ให้ได้สิทธิประโยชน์ ไม่ต้องเสียภาษี ไม่ต้องเสียอะไร โอนกิจการทั้งหมดก็มีเงื่อนไขมากมาย ควบกิจการก็มี แล้วก็ให้เป็นเรื่อง ๆ ผู้จัดการก็ให้ ปรับโครงสร้างนี้ กล่าวได้ว่าระบบธนาคารไทยจะไม่มี NPL อีกหรือ เป็น principle ไปแล้วเขียนกฎให้เสร็จ ให้ชัดเจน แก้ปัญหาเบ็ดเสร็จ เขียนระบบการปรับโครงสร้าง ผมตั้งใจจะเขียนแต่เขาจะฟังหรือเปล่าไม่รู้ ว่าการปรับโครงสร้างขององค์กรธุรกิจ มันต้อง touch free ถ้าเขาไม่ได้ปรับโครงสร้างเพื่อจะหนีภาษี ปรับโครงสร้างเพื่อ efficiency ผมเชื่อว่าทุกบริษัทต้องปรับ ทำไปทำมามันขาดทุน เอ๊ะ มันไม่ดี มันจะไป take over บริษัทอื่น ดังนั้นจึงต้องมาจัดระบบ ที่เรียกว่า touch free reorganization ซึ่งต่างประเทศเขามี ความจริงผมศึกษาแล้วครับ เรื่องนี้ ไม่ใช่เรื่องเกาหลอก เคยศึกษาส่งกฤษฎีกามี 4-5 ปีแล้ว ตอนนี้อยู่ใน shelf ครับ อยู่ในหิ้ง ไม่เคยเอามาใช้ ศึกษาใหม่ก็เริ่มกันใหม่ที คาดหวังว่าครั้งนี้จะมีโอกาสจะได้บังคับ ที่จริงจุฬาย บังคับนะ สมัยนี้ไม่บังคับแล้วหรือ ปี 1 ต้องเรียนใช้ใหม่ ภาษีต้องเรียน

เพราะฉะนั้นนี่คือภาพที่ผมอยากให้เห็นว่า การที่บริษัทจดทะเบียนผมเชื่อว่า บริษัทจดทะเบียนอาจไม่กล้าไปร้องขอเพราะขอไปเสร็จแล้วก็ คุณมีส่วนได้เสีย ต้องให้พวกผมร้องขอให้ แล้วก็คิดว่าอยากให้หน่วยงานราชการฟังว่า บริษัทจดทะเบียนเขาไม่ได้เป็นโจรนะครับ เขาช่วยส่งเสริมให้ประเทศก้าวมาได้วันนี้ก็มี อย่างที่ผมเรียน บริษัทจดทะเบียนที่ไม่ดีก็มี อย่างไรก็ตามมีกระบวนการที่ตรวจสอบได้ การฟ้องร้องมันง่ายกว่าบริษัทที่อยู่นอกระบบซึ่งไม่มีใครเสียภาษี บุคคลกลุ่มนี้เราตามไม่ได้ แล้วกรมสรรพากรสามารถทำได้ดี แต่บริษัทจดทะเบียนประเภทหนึ่งบริษัทข้ามชาติอีกประเภทหนึ่ง แทนที่จะไปนั่งจับบริษัทที่หนีภาษี จับพวกนี้ดีเพราะได้ขึ้นเงินเดือน โบนัสดี เพราะเก็บภาษีได้เพิ่ม เวลาเจรจาต่อรองก็ เดียวคุณจ่ายเพิ่มตรงนั้น ซึ่งการวัดอย่างนี้ก็ไม่ถูกอีกแหละ ขอฝากว่าบริษัทจดทะเบียนเนี่ย ผมเชื่อว่าต้องได้รับการ treatment ที่เป็น perpetual แล้วดูทั้งระบบ ดูทั้งจดทะเบียน ทั้งบริษัทลูก ทำให้ทีเดียว ก็เป็นอันจบสิ้น

เมื่อซักครูที่ผมบอกว่าบริษัทจดทะเบียนมีค่าใช้จ่ายอะไรที่มากขึ้น ที่ผมเรียนก็คืออย่าง เรื่องภาระเรื่องการจัดประชุม เรื่องการดำรงสถานะ เรื่องการทำงานการเงินทุกไตรมาส เรื่องการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI สูงกว่าตลาดปกติ ยกตัวอย่าง บริษัท S55 ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 74 บริษัท 2,000 ล้าน ที่หน่วยงานของรัฐได้ ไม่เชิงภาษี อาจจะหักค่าใช้จ่ายได้แต่จะเห็นได้ว่า บริษัทโดยเฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียน 27 ล้าน ไม่รวมถึงค่าสอบบัญชีอีก การรายงานต่าง ๆ 2,000 กว่าล้านเพราะว่า requirement

ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต้องจ่ายปีละ 500 กว่าล้าน ตรงนี้ก็เป็นอย่าง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เนี่ย ครึ่ง 4,000 กว่าล้าน โดยเฉลี่ยปี 46, 47, 48, 49 ก็ขึ้น ๆ ตามลำดับ จะให้เห็นภาพว่า รายจ่ายพวกนี้เป็นต้นทุนของบริษัท 3-4 สิบล้าน โดยเฉลี่ยจะคุ้มไหม อย่างที่ผมเรียนว่านอกเหนือจากค่าใช้จ่าย ถ้าท่านไปศึกษากฎหมายหลักทรัพย์ใหม่การตัดสินใจ การทำธุรกิจต่อไป ก็ต้องใช้ความรอบคอบ ความระมัดระวังยิ่งขึ้น เมื่อมีความรอบคอบ ความระมัดระวัง ก็ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ในแง่บุคลากร ในแง่ของระบบ รวมทั้งกรรมการ บริษัทย่อย และบริษัทจดทะเบียน และผู้บริหารด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้น

จริง ๆ บทบาทของบริษัทจดทะเบียนในอนาคต คือบทบาทต่อสังคมคือ CSR (corporate social responsibility) ผมไม่ได้หมายถึงเอาเงินไปแจกนะ แต่หมายถึงบทบาทต่อสิ่งแวดล้อม บทบาทต่อพลังงาน มันก็ถูกกำกับดูแลโดยรัฐ โดยผู้ถือหุ้น โดยกรรมการ โดย public พวกนี้ก็จะฉายภาพขึ้น ถ้ามองให้ดี รัฐบาลต้องมองให้ลึกว่ากลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทย คือบริษัทจดทะเบียน ผมยอมรับว่ามีเจ้าทุนบางกลุ่ม ที่แสวงหาประโยชน์ แต่พวกนี้จำนวนน้อย อย่าเหมาะว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่เป็นอย่างนั้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของกลต. เป็นหน้าที่ของตลาด ที่จะไปกำกับปราบปรามบุคคลเหล่านี้ ผมคิดว่าเราเห็นภาพแล้ว ว่าจะจะเป็นปูนซีเมนต์ไทย ปตท. ที่เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย คนพวกนี้ไม่บ่น เพราะว่าเขาถือว่าเขาเป็นภาครัฐ เป็นของทรัพย์สิน แต่เอกชนจำนวนมาก ถามว่าเขาได้อะไรบ้าง นอกจากการขายหุ้นไม่เสียภาษี มีอะไรที่ได้ตอบแทนจากการเข้าตลาดหลักทรัพย์ ความโปร่งใส ผมถึงด้วยความเคารพอย่างยิ่งว่า ต้องช่วยกันผลักดัน ผมถึงยินดีมากที่อย่างน้อยวันนี้มีที่ปรึกษา รัฐมนตรีช่วยคลังมา อันนี้จะเป็นคุณูปการต่อประเทศ และผมเชื่อว่า พรรคฝ่ายค้าน คุณกรผมก็เคยคุย ความจริงจะมาขอรายงาน ผมบอกชื่อก่อน ต้องส่งรายงานผ่านพรรครัฐบาล ส่งเข้าประชาธิปไตยก็ยังมีอยู่ในฝัน แต่เชื่อว่าประชาธิปไตยก็คงไม่ค้านมาตรการภาษีอย่างนี้ คือมาตรการผมอ่านหนังสือพิมพ์แล้ว จะมีมาตรการกระตุ้นแบบ ประทานโทษ ถ้าถามผมนะ ไม่ได้แก้ปัญหาระยะยาวหรอกครับ อันนี้เป็นมาตรการระยะยาวที่รัฐบาลต้องหาญกล้าทำ อาจจะได้เอาใจจากหญ้า หว่าเอาใจนายทุน แต่ผมคิดว่าประเทศไม่มีนายทุนไม่ได้ มันต้องนายทุนเป็นพวก อย่าคิดว่านายทุนเป็นคนแล้ว แล้วไปซื้อเสียงรอกหญ้า ถึงแม้กรุงเทพฯ จะไม่เลือกท่านก็ไม่ใช่ไร ผมเชื่อว่าอันนี้เป็นคุณูปการต่อประเทศ ซึ่งเราต้องมอง

และอยากจะกราบเรียนหน่วยงานของรัฐว่าต้องกล้า ๆ หน่อยครับ ต้องคิดนอกกรอบครับ ผมไม่ใช่นักเศรษฐศาสตร์ เป็นนักกฎหมายผู้ปฏิบัติใกล้ชิด ไม่มีทฤษฎี Support idea วิธีการผมให้หักรายจ่าย แล้วก็ให้ประชาชนเป็นคนเก็บภาษี ที่ผมเคยเล่าให้ลูกศิษย์ผมฟัง วิธีคิดแบบบัญชีมันคิดยังไงครับ บัญชี คุณไปกินข้าว แจก coupon ครับ คุณต้องขอใบเสร็จ แล้วร้านค้าต้องไปซื้อลดต่อรัฐบาล เหมือนออกห่วยคุ้ม 9 ท่านกิน 5,000 คนนั้นก็ได้ 1 ใบ พอสิ้นเดือนก็มาตรวจฉลาก ถูกลดอัตราได้รีเปล่า รางวัลผมไม่แน่ใจที่ตังค์ คนไทยลองบอกว่าเป็นใบเสร็จนี้ได้ รับรองใบเสร็จเต็มไปหมดเลย ทุกอย่างขอใบเสร็จ แต่ที่บอกขอใบเสร็จแล้วชิงประมาณแสน ขอยกเลิกเถอะ เพราะไม่มีประโยชน์ ลองเอาอย่างนี้สิ เดือนหนึ่งก็ออกห่วยออกได้

เอาให้เลขตรงกับรัฐบาลก็ได้ ไม่ต้องออก หวยออมสินก็ได้ ไปมี tax อันนี้ ซื้อ กินข้าว 5,000
หมื่นหนึ่ง แล้วตรวจภาษี รับรองครับ แต่วิธีนี้ผมไม่ค่อยชอบนะ แต่บัญชีให้ถูกจริตก็เอาวิธีนี้
ของเราผมบอกให้หักรายจ่ายจริง ๆ ไม่ต้องเอามารูดได้ เพราะเราก็ไม่ตรวจสอบได้ แต่มีมัลล์ได้
ทีละล้านสองล้าน เราก็ก๊เก็บเงิน มัลล์ได้แสนก็ไม่มีประโยชน์ นี่คือตัวอย่าง เร็ว ๆ 3-4 วันนี้ได้
อ่านหนังสือพิมพ์ คนไทยคล้าย ๆ กัน พอร์ตโต้ปลอม มันอาร์ตโต้ไปขาย ขายร้าน พวกซื้อก็
ช่วย เขาก็เช็คได้ว่าเอามาจากใคร เจอประมาณ 7 ล้านแผ่น เจอที่คุณหญิง ถ้าที่เมืองไทยก็มี
สิทธิเหมือนกัน แต่อันนี้คนซื้อเขากลับ you ซื้อได้แห่งเดียวคือสรรพากร โอกาสปลอมก็จะมี
รัฐบาลก็จะเก็บภาษีได้ ว่าร้านนี้มาซื้อไป 10 ล้าน มันก็ต้องขายได้ 10 ล้าน วิธีคิดของคนจีน ผม
ว่ามันง่าย ๆ เอามาใช้ได้

.....

ช่วงความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

คุณไพโรจน์

1. ผาก ดร. พล ธีรคุปต์ ช่วยวางแผนเรื่องคุณธรรม จรรยาบรรณ ที่ควรต้องคำนึงถึง
2. อธิปไตย นิต ร้างน้อย ท่านก็บอกว่า เสียภาษีควรเสีย ยกเว้นก็ควรยกเว้น เราก็คือใจ ยิงมาฟังท่าน ดร.พล ฟังอาจารย์กิตติพงษ์ ก็คุยทั้งหมด ทุกจุดที่ท่านยกมาก็เป็นตัวอย่าง ผมฝากท่าน เนื่องจากผู้ช่วยรัฐมนตรีอยู่แล้ว มีอะไรที่จะปรับ แก้ แทรกเรื่องจรรยาบรรณเข้าไป ด้วย แล้วผมจะเอาใจช่วยเรื่องทางสภาอะไรต่าง ๆ อีกจุดหนึ่ง ผมฝากข้อคิดว่า ถ้าตรงนี้ที่คุยมา ทั้งหมด กฎหมายจะแก้ยังไงไปตามกระบวนการ จะเปลี่ยนวิธีอะไรตามกฎหมายไม่ได้ แต่...
3. ขอให้มีการจัดทำเว็บไซต์ ไม่ยากเลย ข้อมูลคือรู้ว่าความหมายแต่ละจุดคืออะไร ไม่ ว่าประชุมจากที่ไหนออกมา กรมสรรพากรเป็นจุด stop ว่ามาจากกรม ว่านี่คืออะไร เสียหรือไม่ เสีย อัตราเท่าไร อันไหนยกเว้น
4. เคยมีเรื่องหนึ่งของบริษัทบุญรอด ปรากฏว่าศาลฎีกา สรรพากรแพ้ คนทุกคนก็จะ เอาอย่างบริษัทบุญรอด ไปฟ้อง ผลที่สุด สรรพากรตอบว่าคดีต่อไปจะไม่แพ้ จะชนะแล้ว อยู่ชนิด เดียว คือข้อเท็จจริง บางครั้งข้อเท็จจริง ถามสรรพากร ไปมาไม่เหมือนกัน นี่คือข้อเท็จจริงของ สรรพากรที่ดีความ ใครจะดีอย่างไรไม่รู้ สรรพากรดีอย่างไร แล้วใครจะดีความยังงี้ว่ากันไป เราได้พยายามทำร้อยแก้วมาให้แล้ว ไม่ใช่ว่าทุกเรื่องต้องชี้แจงทุกเรื่อง ไม่ใช่ ว่าขณะนี้ วันนี้คือ อะไร เสียไม่เสีย ยกเว้นอะไร จบ อันนี้จากเว็บไซต์สรรพากรนะฮะ ส่วนใครจะดีความอย่างไรก็ ว่ากันไปอีกครั้งหนึ่ง เป็นเรื่องของศาล ไม่มีใครกล้าชี้ขาด
5. หัวข้อนี้เป็นกลุ่มบริษัทตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ เพราะฉะนั้นจะมีคู่ ต่อสู้อีกคู่หนึ่งคือกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาภาษีอากร กลุ่มผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต นักบัญชี ลง วันที่ 26 เพราะฉะนั้น วันนี้อาจารย์กิตติพงษ์ อาจจะได้คำตอบ เอาแต่น้อย แต่จะมากที่สุด คือ highlight คือวันที่ 26 เพราะฉะนั้นท่านผู้ใดที่จะมีโอกาสได้ฟังวันที่ 26 ตอนเช้าจะดีมาก ผม ไม่ได้เชียร์ว่านายกสภาวิชาชีพจะไปนะครับ แต่กลุ่มนี้ เป็นกลาง สู้กันระหว่างสรรพากร สู้กัน ระหว่างบริษัท กรรมการต่าง ๆ ผมขอชี้แจงอีกครั้งในฐานะสภาวิชาชีพ ว่าค่าสอบบัญชีต้องแพง นะ ตอนนี้อยู่ติดขอบมาก ๆ เพราะอาจารย์กิตติพงษ์ก็ทราบดีอยู่ ถ้าผู้สอบบัญชี ไม่รายงาน พฤติการณ์ต่าง ๆ มีความผิดเข้าตาราง แต่บังเอิญไปโชคดี แก้มมาถึงขั้นขอให้รายงาน audit committee แล้วก็ต้องให้ได้ผลที่ตามได้ใน 30 วัน ถ้าไม่ได้ต้องเก็บ acting อีก exercise นะฮะ

ดร. พล ธีรคุปต์

1. ผมอยากจะฝากว่า ด้วยความกังวลว่าจะหวังว่าเมื่อแก้กฎหมายแล้วภาษีมันจะอ่านง่ายหรือเปล่า ผมขอเรียนว่าไม่อยากให้หวังอย่างนั้น เพราะจะให้อ่านง่ายเหมือนอ่านหนังสือการ์ตูนเป็นไปได้ กฎหมายภาษีมักมีหลักของมัน มีกฎเกณฑ์ มีเงื่อนไข เพียงแต่สิ่งที่เราพยายามจะทำคือ ให้มันดีขึ้นกว่าวันนี้ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เรียกว่าภาษีอากรที่ดี มากกว่านี้ อะไรที่ยุ่งยากโดยไม่จำเป็น ก็ตัดออก แล้วแก้ไขกฎหมายภาษีทุกประเทศยังงี้ก็ยาก มันต้องคำนึงถึงเงื่อนไข และหลายอย่าง แต่เราพยายามให้ดีขึ้น สำหรับข้อคิดที่ว่าต้องการให้มีคำอธิบายในแต่ละบท แต่ละมาตรา แต่ละเรื่อง อยากให้อย่างน้อยมีการเขียนคำอธิบายว่าเป็นสิ่งที่กรมสรรพากรเข้าใจ อันนี้ก็เป็นข้อคิดที่ดีอันหนึ่ง หลายประเทศทำอยู่เหมือนกัน

ตัวอย่างอนุสัญญาภาษีซ้อน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทุกครั้งที่เขาทำอนุสัญญาภาษีซ้อนเสร็จ ทำกับใครก็ตาม ทุกครั้งเขาจะเขียนอธิบายความเข้าใจของเขาในสัญญาภาษีซ้อนแต่ละฉบับ เป็น technical note ว่าในแต่ละข้อที่เขาเจรจา ความเข้าใจเขาคืออะไร ส่วนตัวกฎหมายผมเข้าใจว่าหลายประเทศก็ทำเหมือนกัน

ตัวอย่างประเทศเบลเยียม ตัวกฎหมายแต่ละมาตรา กรมสรรพากรของเบลเยียมก็ทำเป็นตำราออกมา เป็นคำอธิบาย

ตัวอย่างประเทศฝรั่งเศสก็มีคำอธิบายที่จัดทำโดยกรมสรรพากร ของเราก็มียู่ แต่อยู่ในวงจำกัด คือไม่ได้อธิบายมากนัก อธิบายสั้น ๆ ประเด็นนี้มีข้อคิดอยู่ว่าบางครั้งการเขียนอธิบายก็เป็นดาบสองคมอยู่เหมือนกัน ด้านหนึ่งก็เป็นด้านดีอย่างที่ท่านเสนอมา คือประชาชนทั่วไปก็จะเข้าใจได้ว่ามาตรานี้กรมสรรพากรเข้าใจอย่างไร ก็ไปอ่านดู อันนี้เป็นแง่ดี คือถ้าเขาเข้าใจได้ และกรมสรรพากรสามารถสื่อได้จริง ๆ ก็จะเข้าใจตรงกัน แต่ดาบคมที่สอง บางครั้งการเขียนอะไรมากเกินไป เช่นเรื่องคำสั่ง ต ซึ่งคล้าย ๆ กับคำอธิบาย ซึ่งเป็นคมที่ไม่ค่อยดี เขียนออกมาแล้วยังเขียนยิ่งแปลว่าคุณต้องตีความมากใช่ไหม ผมจำได้ ตอนที่เข้ามาเรียนที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ตอนปี 1 อาจารย์บอกว่า ยิ่งคุณเขียนมาก คุณก็ยิ่งตีความมาก เพราะฉะนั้นบางเรื่องเขียนหลักอย่างเดียวพอ เพราะฉะนั้นก็ต้องจัดเตรียมให้ตีด้วย ให้สื่อกันได้ง่าย เข้าใจ ไม่ใช่ท้ายสุดก็ยังมีเขียนเยอะขึ้น อยากจะฝากไว้

ประเด็นที่ 1   อย่าไปหวังว่ามันจะง่าย กฎหมายภาษีที่ง่ายในโลก ไม่มี อันที่...

ประเด็นที่ 2   เรื่องคำอธิบาย ก็รับฟัง เป็นข้อคิดที่ดี แต่คงต้องพิจารณารอบคอบเหมือนกัน

ประเด็นที่ 3   ภาษีไม่ยาก ผมว่ามันใช้ไม่ได้หรอกครับ อย่าให้ยากเหมือนอย่างออสเตรเลีย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องจ้างเขากรอกหน้าครับ กรอกเองไม่ได้ อย่าให้ยากอย่างนั้น

2. ถ้าถามว่าปัจจุบันทำได้ไหม อาจารย์ก็ติดพิงษ์ตอบแล้วว่าทำไม่ได้ จริง ๆ ผมมองอย่างนี้ครับ ถ้าเราขอ ruling กรมสรรพากร แล้วเราได้ ruling ที่เราไม่พอใจ จริง ๆ มันเป็นสิทธิ

ขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว จริง ๆ ตัว ruling ไม่ใช่กฎหมาย เป็นเพียงการตีความกฎหมายโดยกรมสรรพากร ซึ่งอาจจะผิดก็ได้ เพราะฉะนั้นสิทธิขั้นพื้นฐานเราก็มีอยู่แล้ว ถ้าเราไม่เชื่อ เราก็ทำตามสิ่งที่เราเชื่อ มันก็เหมือนเราหรือกฎหมายที่ปรึกษาเรา ที่ปรึกษาคนหนึ่งตอบไม่ตรงใจเราก็เป็นสิทธิที่เราจะไม่ทำตาม เราก็ต้องรับความเสี่ยงในการตัดสินใจของเรา ก็ต้องรอเขาประเมินเมื่อประเมินแล้วก็ไปอุทธรณ์ฟ้องศาลเอา

อาจารย์กิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์

1. เกี่ยวกับจะให้สรรพากรปิดตา เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อ ปี 2534 กำลังจะใช้ภาษี vat มีคนเสนอว่าออกคำสั่งมาสิ ว่าต่อไปนี้กรมสรรพากรจะไม่เข้าตรวจย้อนหลังเลย เพราะทุกคน พูดกันตรง ๆ หนีภาษีกันทั้งนั้น เสียภาษีประมาณ 1 ใน 5 อันนี้ต้องยอมรับ ว่าเป็นความจริงอย่างนั้น สมัยนี้ก็เป็นไป กรมสรรพากรก็กลัวเหมือนกันว่าถ้าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติผิด ก็จะติดคุกได้ง่าย เพราะฉะนั้น ผมก็เห็นใจ เคยเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เขาปฏิบัติผิดนี่ โดนถูกฟ้องร้องแล้วก็มีสิทธิติดคุก จะทำอย่างไรจึงจะเป็นว่าถ้าทำแล้ว จะไม่ต้องย้อนหลังเลย ผมคงต้องฝากท่านผู้ช่วยอธิบดีอยากให้ออกกฎหมายให้ได้จริง ๆ เพราะออกไปครั้งเดียวและไม่ได้ออกอีก

2. ในต่างประเทศ เนเธอร์แลนด์ เขาจะมีระบบการตอบข้อหารือ ที่คิดสตางค์ผู้เสียภาษี ผมยอมรับว่ากรมสรรพากรเป็นกรมหนึ่งในประเทศไทยที่บริการประชาชนดีที่สุดในการตอบข้อหารือ หน่วยงานอื่นไม่มีหรอก แต่ตอบไปตอบมาคนตอบก็ไปที่อื่นแล้ว ในหลักการผมว่าดี การตีความกฎหมาย น่าจะเป็นการที่คนเสียภาษีน่าจะให้คำตอบแทน เพราะว่า you กำลังไปใช้เจ้าหน้าที่สรรพากร แทนที่จะเอาเวลาไปตรวจภาษี ก็มาตอบปัญหาของประชาชน อันนี้สรรพากรก็ปฏิบัติด้วยนะ ไม่ใช่ว่าถามนาย ก ตอบอย่าง ถามนาย ข ตอบอย่าง สรรพากรต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ มีคณะทำงาน คนที่ตอบทำไมตอบอย่างนี้ มีบันทึก อย่างน้อยเป็นแนวปฏิบัติ และโปร่งใส รัฐบาลก็ได้เงิน ต่อไปคนก็จะแย่งไปเรียนกฎหมาย แย่งไปอยู่กองกฎหมาย ตอบปัญหากฎหมาย แล้วความรู้ก็จะค่อยแตกฉานขึ้น ผมคิดว่าเรื่องนี้ควรต้องนั่งคิดเหมือนกันว่าจะทำอย่างไร และก็อย่างที่ผมเรียน

3. หากท่านเปิดเว็บไซต์สรรพากร ต้องระวังที่ไม่เสียภาษี แก่ไม่คอยใส่ไปนะครับ ruling นะ แก่ใส่เฉพาะที่เสีย ผมเคยตัดบรรทัด ตอบมา 3 paragraph ที่ต้องเสีย อย่างนี้ ที่ไม่เสียแกตัดหายไปเลย ไม่รู้ว่าตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ไม่รู้ ถ้าเป็น ruling สรรพากรต้องเสียทุกอัน ซึ่งมันไม่ใช่ ผมคิดว่าอันนี้ต้องปฏิบัติตาม ต้องมีคณะทำงาน นี่เป็นอันหนึ่งที่ต้องเอาเข้าไป เพราะการบริหารจัดการภาษีเนี่ย อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ อันที่สอง ถ้าผมไม่เห็นด้วยกับหน่วยงานแบบนี้ การตีความนี้ ทำอย่างไร ผมจะสามารถเอาข้อกฎหมายเหล่านี้ไปชี้ขาด โดยไม่ต้องประเมินภาษีซะก่อน อย่าง case ที่ผมเล่าให้ฟังเมื่อสักครู่ ผมมีความคิดถูก เขาบอกคุณต้องรอผมประเมินก่อน ซึ่งใช้เวลาอีก 2 ปี 3 ปี ผมไม่ทราบ แต่ถ้าบอกผมตีความกฎหมายแค่นี้ ว่าผมขอควมรวมได้

ตามมาตรฐานนี้หรือไม่ว่าอย่างไรเนี่ย มันน่าจะแก้ไขกฎหมาย กระบวนการ ข้อพิพาททางภาษี
อากร ก่อนศาลนะ ทำได้ไหมครับ

4. ผมเชื่อว่าหลายท่านที่มาวันนี้มีข้อเสนออยู่ ที่อยากเอาให้คณะทำงานนำไปใส่ อาจจะ
ไม่ต้องเสนอว่าต้องใส่มาตรานี้ ใส่มาตราไหน แต่ว่าเป็นประเด็นที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์
โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทจดทะเบียน ที่ควรจะมีการเสนอสิทธิประโยชน์อะไรก็ตามที่
นอกเหนือจาก frame work หรือโครงสร้างกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผมคิดว่าอันนี้เป็นส่วน
สำคัญ คือนอกจากเรียกร้องให้ลดอัตราภาษีเงินได้ลงมาแล้ว จะลงมาเท่าไร 25% พอไหม ทำไม
ต้องให้ 300 ล้าน กับบริษัทใหม่จะ treat อย่างไร จริง ๆ แล้วควรลดต่ำกว่า 25% ใหม่ ในความรู้สึก
ของผมต้องต่ำ เพื่อจะได้แข่งกับเพื่อนบ้านได้ นั้นประการที่หนึ่ง หรือประการที่สอง มาตรการ
การส่งเสริมการลงทุนของบริษัทจดทะเบียนซึ่งเคยใช้ พยายามจะใช้สมัยอาจารย์ทะนง เรื่องของ
การลงทุนและให้หักค่าเสื่อมราคาได้ในอัตราเร่ง ถ้าบริษัทจดทะเบียนไปลงทุน คล้าย ๆ BOI
คือหักรายจ่ายได้เพิ่มขึ้น หักค่าเสื่อมราคาได้เพิ่มขึ้นในการลงทุนบางประเภทที่เป็นการขยาย
กิจการของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทย่อย ผมคิดว่าอันนี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ
พอสมควรที่ ผมคิดว่าอยากได้ข้อเสนอ ซึ่งถ้าวันนี้ท่านนึกไม่ออก ก็ไม่ต้องบอกผมก่อน แต่
กรุณาไปช่วยระดมสมองของพรรคพวกที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ว่าประเด็นที่ท่านพบเป็น
อย่างไร ผมพูดถึงอัตราภาษี พูดถึงเรื่องหักค่าใช้จ่ายเป็นการมากขึ้น พูดถึงเรื่องการปรับ
โครงสร้างของบริษัทจดทะเบียน แล้วเราก็พูดถึงเรื่องของการตรวจสอบต่าง ๆ การให้สิทธิ
ประโยชน์ การให้ tax refund การพิจารณาอย่างเป็นกรณีพิเศษ บริษัทจดทะเบียน อะไรบ้างที่
ท่านอยากจะได้ การขอคืนภาษีกรมศุลกากร การตรวจสอบกรมศุลกากร สรรพากร สรรพสามิต
อะไรสารพัดทั้งหมดเนี่ย ผมคิดว่าความเห็นของท่านผู้สัมมนาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ของผู้ทำ
รายงาน

แต่ผมก็เห็นด้วยกับอาจารย์พลนะครับว่า ภาษีไม่ยากอีกต่อไปนั้นเป็นไปได้ และ
กฎหมายภาษีทุกประเทศในโลกนี้ยากทุกแห่ง เขียนแล้วแต่เพียงแต่ว่าเขียนอย่างไรให้มัน
อ้างอิงได้ง่าย แล้วก็ให้มีการตีความน้อยที่สุด ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยเขียนกฎหมายแล้วไม่มีการ
ตีความ ก็ต้องมีการตีความ แล้วก็ตีความให้ได้บรรทัดฐานที่เป็นมาตรฐาน ทำอย่างไรให้ทุกภาค
ส่วน ผู้เสียภาษีภาครัฐ ศาล ตีความกฎหมายไปในทางเดียวกัน หาช่องว่าง หรือมีช่องว่างให้
น้อยที่สุด ผมอยากให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาช่วยกันระดมสมองในการจะเสนอสิทธิประโยชน์ และถ้า
เป็นไปได้ถ้าไม่เสนอวันนี้ ไปเสนอวันหลัง ขอเหตุผลด้วยนะครับ ไม่ใช่ว่าขอลดภาษีเท่านี้ ๆ มัน
อาจจะง่ายไปหน่อย แต่ว่ามีเหตุผลว่าทำไมถึงจะขอ ถ้ามีตัวเลขอย่างนี้ อย่างที่ผมทำให้ แต่
เผอิญผมไม่ได้ทำนะ ตลาดหลักทรัพย์ช่วยผมทำ ก็จะทำให้การเสนอ มัน ผู้มีหน้าที่ในการ
พิจารณาก็จะง่ายขึ้นในการพิจารณา ว่า อ้อ มันมีเหตุผลอย่างนี้ มีตัวเลขอย่างนี้ รัฐอาจจะ คือ
รัฐบาลก็ไปทำต่อ ว่าตัวเลขนี้มันจริงหรือเปล่า และมันเป็นคาดการณ์ในทางเศรษฐศาสตร์จะเป็น

อย่างนั้นจริงหรือเปล่า ผมคิดว่านี่เป็นสิ่งสำคัญที่เราจะได้จากการระดมสมองจากท่าน ขอเชิญ
เลยครับ

5. วิธีการเขียน minute คือประชุม ให้มันไม่ผูก ซึ่งผมว่าไม่ผูก แต่เห็นด้วยว่า KPI
เวลาวัดเบี้ยบำเหน็จกรรมการ เขาวัดจากกำไร ถ้าเราอ้างอิงได้ว่า คุณทำกำไรเพิ่มเป็น 1,000
ล้าน เป็นกี่เปอร์เซ็นต์ เราก็จะแบ่งเป็น percentage ซึ่งถ้าตามกฎหมาย มันไปไม่ได้ ถ้าอิงกำไร
เมื่อไหร่ห้ามตัดรายจ่ายเลย ซึ่งมีคำร้องศาลฎีกาหลายเรื่อง ซึ่งผมคิดว่าโลกมันเปลี่ยนไปเยอะ
เหมือนกัน การจะจ่ายค่าตอบแทนกรรมการให้มันมากมายเนี่ย จริง ๆ แล้ว ไม่ต้องเป็นห่วงเลย
จ่ายเยอะโดน 37% อยู่ดี เพราะฉะนั้นไม่มีเหตุใดเลยที่เขาจะจ่ายเพื่อจะ save ค่าใช้จ่าย เพื่อ
save 25% แล้วไปเสีย 37 เพราะฉะนั้นผมคิดว่าประเด็นพวกนี้มันแก้ได้ แนว practice ก็คง
นำไปใส่อีกอันหนึ่ง

6. โครงการที่เราจะศึกษาของบริษัทจดทะเบียนเนี่ย ที่สำคัญก็อย่างที่ผมเรียนไปแล้ว
นะครับ ว่าเราจะเสนอสิทธิประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดอัตราภาษีเงินได้ ประการที่หนึ่ง
การหักรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ประการที่สอง เพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็ง อาจจะรวมถึงการปรับ
โครงสร้างของบริษัทจดทะเบียน ในกรณีที่จะทำอย่างไรกับบริษัทลูก บริษัทย่อย ที่ปรึกษา
กฎหมายหลักทรัพย์ใหม่ หรือบริษัทย่อย ที่ถือหุ้นเกิน ซึ่งอาจจะต้องเกณฑ์บริษัทย่อยของบริษัท
จดทะเบียน กับภาษีอาจจะต้องต่างกัน เพราะบริษัทย่อยนี้ใช้เกิน 50% แต่บริษัทย่อยของภาษี
อากรต้องใช้ 99% เพราะว่ามันมันจะเป็น tax benefit ได้เพราะฉะนั้นในเกณฑ์พวกนี้ ผม
คิดว่ามีความสำคัญยิ่ง ว่าเราจะให้สิทธิประโยชน์แค่ไหนเพียงไร แล้วก็ตามมาด้วยอัตรา
การศึกษาเปรียบเทียบว่าถ้าบริษัทจดทะเบียนเข้าไปในตลาดมาก ๆ จะเทียบกับการบริษัทนอก
ตลาดเป็นอย่างไร ในเชิงภาษี เป็นหัวข้อที่จะไปศึกษา แล้วก็เรื่องของสิทธิประโยชน์
เปรียบเทียบต่างประเทศ ซึ่งเราก็เปรียบเทียบอยู่ ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้น เราก็พยายามไปดู
ว่าในต่างประเทศเขามีอะไรเป็นพิเศษใหม่ ไม่มีนะครับ ช่องก่งไม่มี คือผมศึกษาประเทศใกล้ ๆ
อเมริกาไม่ได้ศึกษาหรือ สิงคโปร์ไม่เชิงถึงกับว่าให้สิทธิประโยชน์ แต่หมายความว่าถ้าคุณเป็น
บริษัทจดทะเบียน รายจ่ายที่คุณจ่ายบางส่วน ที่ไปจ้างบริษัทในเครือของสิงคโปร์เขาจะให้สิทธิ
พิเศษ เท่านั้นเอง ไม่มีสิทธิพิเศษอย่างอื่นเลย เพราะประเทศพวกนี้ภาษีต่ำอยู่แล้ว ภาษี
ประมาณ 16, 18 ผมว่าของเราผมไม่ขอมาก ผมขอ 20 แต่อันนี้ผมคิดเอานะ เพราะ 20 นี้เรา
แข่ง เพราะต่อไปเวียดนามเขาก็จะแข่งกับเรา เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ วิธีคิดอาจจะคิดทาง
เศรษฐศาสตร์ว่า 30 ก็ได้ แต่ผมไม่หักคุณ 2 เท่า effective tax มันอาจจะ 20 ก็ได้ ถ้าจะไป
ส่งเสริมการลงทุนใน sector ใหม่ ก็คิดได้นะครับ แล้วก็เรื่องอุปสรรคที่ผมเจอ การปรับ
โครงสร้างบริษัทก่อนเข้าตลาดอย่างนี้ ควบคุมอย่างนี้ทำไมเก็บภาษีเขา เกิดอะไรขึ้น ทำไม
อย่างที่ผมเล่าให้ฟังเรื่องควบคุมกิจการ เพิ่งออกมาใหม่ท่านทราบไหมครับ เหมือนเดิม ลอก
wording exactly the same ผมอุตส่าห์พูดกับผู้ใหญ่ว่าคราวหน้าผมจะแก้ หมายความว่าคุณไม่
ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนควบกันนะสิ อย่างนี้ ซึ่งผมเชื่อว่าต่อไปบริษัทจดทะเบียนจะมีผล
สำคัญอย่างยิ่ง ที่เกิดวิกฤติแล้วบริษัทพวกนี้จะไป rescue ช่วยบริษัทนอกตลาด แล้วก็อาจจะผล

ขาดทุน อะไรอย่างนี้ ต้องใช้ได้ ท่านเห็นไหมครับ ทำไม G.P Morgan ไปซื้อแบสเตร็น 2
เหรียญ ของเรากว่าจะ วิกฤติเกิดไม่ทันแก้ ของอย่างนี้มันต้องคิดเผื่อไว้ ว่าถ้าเข้าไปแก้ปัญหา
แบบนี้ ผมเคยพูดตลอดเวลาตั้งแต่สมัยวิกฤติ 1997 world bank เคยพูดตลอดเวลาว่าทำไมเวลา
เราควมกิจการเนี่ย ทำไมผลขาดทุนเอามาใช้ไม่ได้ ทำไมต้องรับรู้เป็นเงินได้อย่างที่อาจารย์พล
บอกเนี่ย ทำไม มันรวยขึ้นหรือเปล่า เปล่า ทำไมคนที่เข้าไปช่วยบริษัทที่มันอ่อนด้อยกว่า ไม่ให้
สิทธิประโยชน์ภาษีเขา ซึ่งเราเขียนเงื่อนไขไว้ที่นี่ครับ ว่าคุณไปควม ต้องธุรกิจเหมือนกัน ไม่ใช่
เอาบริษัทโรงแรม ไปควมกับบริษัทผลิต มันไม่ใช่ เมืองนอกเขาอาจจะไม่ให้ เพราะถือว่าธุรกิจ
เป็นคนละราย แต่ของเราทำไมควม ผมเป็นผลิต สมัยปูนซีเมนต์ เขาว่าปูนซีเมนต์ไทยผลิต จะ
ไปควมกับบริษัทอีกอันหนึ่งที่ทำธุรกิจเหมือนกัน เพราะเขาแย จะช่วยบริษัทเขา ที่ดินจะได้โอน
มาในราคาถูก เพราะกว่าจะไปทำขั้นตอนไ้กระบวนการโอนกิจการ ซื้อขายทั่วไปมันอาจจะช้า
แล้วแถมมีภาษีเยอะแยะ ทำไมไม่แก้พวกนี้ให้มัน ผมคิดว่าไอ้พวกนี้คือขีด เพราะฉะนั้นก็จึงคิด
ว่าเป็นหัวข้อที่เราจะ address นะครับ แล้วก็สิทธิประโยชน์อื่นที่ไม่เกี่ยวกับทางภาษี เช่น การ
ตรวจ การสะดวก คื่นอาคาร คื่นอะไรต่าง ๆ การตรวจย้อนหลังอะไร ก็คงเป็นประเด็นที่ผมเล่าให้
ฟัง

7. ระบบภาษีไทยมันถึงบิตเบือนโงะ การศึกษา โรงเรียนอาจารย์อู๋ ไม่ต้องเสีย
ภาษีเลย เพราะว่าตั้งตาม พรบ.โรงเรียนราษฎร์ แต่ผู้ปกครองที่ไปเข้าคิวจองให้เรียนอาจารย์อู๋นี้
นะ เสียเงินสี่หมื่นห้าหมื่นเนี่ย สามหมื่น ห้าหมื่น อะไรไม่รู้ ผมไม่ได้สอบ ผมเลยไม่รู้ หักรายจ่าย
ไม่ได้ อะไร ทำไมผมไปจ่ายค่าแป๊ะเจี๊ยะให้โรงเรียน หักรายจ่ายไม่ได้ บอกเดี๋ยวลายเป็นการ
สนับสนุนแป๊ะเจี๊ยะจริง ๆ แป๊ะเจี๊ยะที่ว่าคือค่าบำรุงโรงเรียน ที่ให้ลูกผมเข้าได้ หักไม่ได้ เพราะดู
เหมือนประหนึ่งเป็นการให้สินบนเจ้าพนักงาน ก็คือมือถือสากปากถือศีลใจ ช่วยเหลือสมาคม
ผู้ปกครองก็ไม่ได้อีก เพราะเป็น tax fee eddigy ผมไปอินเดียวมา ไปบริจาควัด สร้าง
โรงพยาบาลที่วัดกุสินารา เขาบอกโรงพยาบาลที่นี้ 8 ไร่ รักษาทุกโรค หักรายจ่ายไม่ได้ หักเป็น
ค่าลดหย่อนก็ไม่ได้ ก็ไม่เป็นไรก็บริจาคไป แต่ก็กำลังวังเต้นอยู่เพื่อจะขอ ผมก็ต้องวังเต้นให้
ออกในปีที่ผมบริจาคด้วยแหละ ยกตัวอย่าง คือผมคิดว่า บริจาคดีแล้วการสาธารณะกุศล 10%
แต่ว่า ผมคิดว่าเมืองไทยต้องจัดระบบจิตสาธารณะที่บริจาค แบบเมืองนอก แล้ว acknowledge
คนพวกนี้เขา ให้เขาบริจาค จริง ๆ 10% ผมว่าน้อยไปนะ แต่บอกน้อยไป คนไทยนี่มันสุดยอด
แล้ว คือให้หัก 10% พี่แกก็ไปเอาอนุโมทนาบัตรจากวัดแล้วมากรอกเอง อย่างนี้มันไม่ได้ ต้อง
บริจาคจริง ที่บริจาคออกเอง แล้วก็ติดคุกไป

8. ระบบภาษีไทย บริจาคเด็กปัญญาอ่อน ตรงปากเกร็ด หักรายจ่ายไม่ได้นะ มันยังไม่
ขอลง ยังไม่ขอกรมสรรพากร มันตลกใหม่ บางคนบอกกิตติพงษ์ บริจาคยังคิดหักภาษีอีก ผม
บอกก็เราเสียภาษีแบบเต็ม ๆ แล้ว ก็อยากจะทุกเม็ดทุกบาทที่บริจาคไป มันต้องได้ประโยชน์เรา
บ้าง ได้ประโยชน์ทางใจ ได้ประโยชน์ทางตัวเงินบ้าง ให้มันรู้สึกว่าคุณอยากบริจาค ผมก็แนะนำ
ทุกคนว่าเวลาสิ้นปีนะ สภาภาษีชาติที่ดีที่สุด ที่เขาเอารูปมาประมูล ชื่อเลยครับ แล้วให้ออกใบเสร็จ
สภาภาษีชาติ จริง ๆ แล้วรัฐบาลไทยมันทำได้ บริจาคสาธารณะกุศล ตอนนั้นก็ดีขึ้นนะครับ บริจาค

โรงเรียน ผมก็ๆ บอกลูกศิษย์ผม เวลาคุณจบไปแล้วเนี่ย บริจาคให้มหาลัยบ้าง ขออาจารย์ชีวิต พันธุ์สิ บอกให้หัก 2 เท่า ค่าอุปกรณ์ จ่ายไปร้อย หักได้ 200 ซึ่งผมว่านโยบายนี้ดี ซึ่งมันควรจะ abuse แต่ผมคิดว่าไอ้แบบนี้ส่งเสริมให้คนรู้จักบริจาค ควรรู้จักออม มาตรการภาษีมันใช้ได้หลายแบบ อันนี้ไม่เกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียนนะครับ บริษัทจดทะเบียนก็ จริง ๆ เรื่องค่าใช้จ่ายที่หักได้ ค่าใช้จ่ายสาธารณะกุศล รถยนต์ ผมยกตัวอย่างอีกอันหนึ่ง มันอะไรรถล้านบาท ต้องไปซื้อรถทาทา ผมบอกลูกศิษย์ผมตลอดเวลาว่านี่คุณ ถ้าคุณมีสตางค์นะ อย่าซื้อรถด้วยตัวเองเลย ตั้งบริษัทซื้อรถดีกว่า มีรายได้อื่น ไม่ต้องเป็นลูกจ้างแล้ว รัฐบาลออกให้อีกแล้ว ซื้อรถคันละล้าน ซื้อลิขสิทธิ์ 36,000 ห้าปี รัฐบาล subsidy ให้ 25% 30% ถามว่าทำไมต้องทำแบบนี้ ทำไมไม่ให้พวกผม พวกมนุษย์เงินเดือน มัน รถเป็นปัจจัยที่สำคัญนะ ลองบอกว่าซื้อรถได้ เดี่ยวเขาบอกแก้ปัญหาจราจร บอกซื้อรถ ทุกคนซื้อรถหมดเลย คือผมไม่ได้ไปถึงขนาดซื้อรถนะ แต่ผมคิดว่ามันต้อง reflect ของจริง หักค่าเสื่อมราคาล้านหนึ่ง ซื้อรถอะไร เราก็ไม่ถึงขนาดหักซื้อรถ 30 ล้าน เอาชักล้านห้า รถที่มันพอสมควรแก่ฐานะนารูป แต่ต้องอิงเงินได้ด้วยนะ ไม่ใช่บอก you มีเงินได้เดือนละหมื่นบาท แล้วซื้อรถราคาแพงก็ต้องอิงเงินได้ เหมือนกับการบริจาคมันแหละ

9. เสนอว่ามาตรฐานควรมีมาตรฐานเดียว บัญชีและภาษี ก็ทางบัญชีมันหักได้หมดนี้ ก็ทำได้ คือมันมี limit ในบางเรื่อง จริง ๆ ควรใช้หลักมาตรฐานทางบัญชี ถ้าถามผมซึ่งไม่ได้จบบัญชี คือจะได้มาตรฐาน นักบัญชีกับนักกฎหมายคุยกันรู้เรื่อง ไม่ต้องคุยกันหลายรอบ ปวดหัวตาย มันก็จะมีเรื่องศาลไปอีกแบบ เพราะศาลไม่ได้เป็นนักบัญชี ก็เป็นเหมือนผมนี้แหละ และถ้ามันไม่เหมือนกัน ไม่มีมาตรฐาน มันก็ไปกันคนละทาง คนละทิศ แล้วระบบกฎหมายมันก็จะแย

10. ถ้าออกจากบริษัท ผมไม่มี self insurance เลยนะ ต้องบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค ซึ่งผมอาจจะตายได้ ผมถึงบอกไงว่า ผมมีเงินเก็บชั่วชีวิต สมมติผมมีเงินเก็บชั้ก 10 ล้าน แล้วผมป่วยเป็นมะเร็ง ผมไปบำรุงราษฎร์ หักรายจ่ายไม่ได้ ลูกผมมา ผมก็ให้ 30,000 บาท คนพิการ ซึ่ง reflect ได้ ถึงได้บอกว่าถ้าระบบภาษี ระบบทรัพย์สินเดียวกันหมด กิตติพงษ์จ่ายเงินไปรู้เลยว่าเงินไปที่ไหน คือประเทศไทยต้องลงทุนไป บัตรประจำตัวประชาชนมีตัวเลข ตรวจได้ว่ามีรายได้เท่าไร มีทรัพย์สินเท่าไร กิตติพงษ์มีเงินเท่าไร จบเลย เก็บภาษีได้ ทำไมกิตติพงษ์มีบ้านตั้งใหญ่โต เสียภาษีเงินได้ปีละแสน บำริเปล่า เอามาตรา 49 ประเมินมัน ไม่กล้าทำไง คนทำก็ไม่อยู่แล้ว หม่อมเต่านะ ตรวจหมด นักการเมือง ถ้าอย่างนี้ละ ระบบกฎหมายมันดี มันก็จบ ผมถึงบอกว่าท่านลองคิดดูนะ หลายท่านยังดูหนุ่ม ๆ พอท่านอายุ 50 เท่าผม จะเริ่มคิดแล้ว ถ้าออกไปจะทำยังไง ฉันทมี self insurance หรือเปล่า ถ้าป่วยจะทำอย่างไร ถ้าเป็นข้าราชการอย่างอาจารย์ก็โชคดีไป เขา subsidy ให้จนกระทั่งสิ้นชีวิต พวกผมนี้แทบสิ้นชีวิตตัวเองเลย นั่นคือประกันสังคมก็ช่วงอีก อาจารย์เคยเล่า อีกซัก 10 ปี ที่บริจาคไปก็ไม่มีเงินแล้ว ติดลบหมด ไปลงทุนอะไรก็เจ๊ง ทำยังไงล่ะ เราก็ต้อง self insurance เงินกองทุน อีกอัน ผมฝากนิดหนึ่ง เขาบอกกองทุนเพื่อการศึกษา ทำไมไม่ให้ผมซื้อให้ลูกผม ลูกผมอายุสมมติว่า 10 ขวบ ผมเก็บเลยเดือน

ละ 20,000 เพราะจะให้ไปเรียนเมืองนอก เรียนจุฬาฯ เรียนธรรมศาสตร์ เรียนศศินทร์เนีย ต้องใช้เงิน แล้วรัฐบาลให้หัก 30,000 หรือ 15,000 ผมจำไม่ได้แล้ว ไปเรียนอาจารย์อึ้งยังไม่พอเลย จะบ้าไหมครับ แล้วทำไมรัฐบาลจะส่งเสริม อย่างนี้ผมว่าได้เสียงตรีม บอกเอาเลยคุณตั้งกองทุนซื้อให้ลูก ผมจะส่งลูกผมไปเรียน Harvard ผมทำยังไง ผมก็ต้องเก็บเงินตั้งแต่วันนี้ เรียนศศินทร์ทำνού๋ใหม่เท่าไร ล้านหนึ่งนะ แล้วให้เรียนจนถึงปริญญาโทเลย ในประเทศ ผมเชื่อว่าลูกศิษย์ผมว่าถ้าผมเป็นเจ้าของธุรกิจในเมืองไทย ผมส่งลูกเรียน ทำนู๋ใหม่ ผมให้ทุน ผมหัก 2 เท่า บอกให้ทุนลูกก็หน้าเกลียด ก็บอกเพื่อนลูกมา ผลัดกันให้ทุน อ้าว จริง ๆ มีคนทำ ทำได้ด้วย แล้วไงละ ก็กลายเป็นคนรวยยิ่งใช้ abuse ไปได้เรื่อย ๆ ผมก็ซิม รวยกันดีกว่า นี่คือระบบกฎหมายมันบิดเบือนใจครับ คือมันแก้แล้วไม่แก้ ไม่มีใครกล้าบอกว่าเป็นนี่คือเนีย ผมถึงได้บอกว่าคุณภาพพวกเรา คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของเรา ประเทศมันจะไปอย่างไร ประชาชนสุขภาพดีมีคนดูแล มนุษย์เงินเดือนอย่างพวกเรา พวกท่านที่เป็นข้าราชการบอกไม่เป็นไร ฉันเป็นข้าราชการ แต่ต่อไปเป็นลูกจ้างก็ไม่ได้ แล้วท่านถูก cap อีก บางทีอยู่แบงก์ชาติ ถูก cap ถ้าท่านป่วย seriously ทำยังไง เป็นโรคที่มันยาก ๆ ทำยังไง เคยคิดบ้างหรือเปล่า ผมไม่เคยคิดเหมือนกันเมื่อก่อน มาคิดตอนอายุมาก เกิดป่วยจะทำอย่างไร ถ้าตายก็ตายไปเลย ผมคิดว่าพวกนี้มันต้องช่วยกัน โอกาสนี้โอกาสเดียวนะฮะ ผมบอกท่านอธิบดีว่าผมจะรีบทำให้ท่านก่อน ท่านเกษียณ ถ้ารัฐมนตรีไม่เปลี่ยนนะฮะ ให้ทำภายในปีภาษีนี้ ปีหน้าเป็นงบรัฐบาลเลยนะครับ ประกาศนโยบายรัฐบาล ไม่รู้ของใคร ประกาศเลย ผมว่าประกาศไปอย่างนี้ ต่างประเทศเขา press เลยนะ เมืองไทยโปร่งใสแล้ว ภาษีไม่มาหนึ่งเก็บยวบยับ ผมมี case เล่าให้ฟังอีก บริษัทเมืองนอก นี่พูดจนเขาย้ายไปทำประเทศอื่นแล้วครับ เขาบอกเขาอยากมาตั้งเมืองไทย เขาอยากมาจดทะเบียนเมืองไทย ธุรกิจของเขาก็คือขายให้ต่างประเทศเลย คือการซื้อขายอยู่ต่างประเทศหมดเลยนะ บริษัทเขามีโรงงานผลิตที่เม็กซิโก ขายให้เกาหลี อินเดีย อะไรอย่างนี้ แต่เขาอยากมาตั้งบริษัทที่เมืองไทย BOI ก็ขอไม่ได้ เพราะไม่ตั้งโรงงานผลิตในเมืองไทย หลักเมืองไทย ภาษีไทยบอกว่าถ้ามาตั้งเมืองไทย เสียภาษี world wide income เพราะคือขายที่ไหนไม่รู้ เก็บภาษีเอ็งหมด เราก็พยายามไปคุยกับกระทรวงคลัง ท่านครับ บริษัทนี้ บริษัทมีชื่อเสียงด้วย ก็ไปคุย ๆ ก็ให้เข้า แต่มีเงื่อนไขเพียบเลย เข้าไม่ได้ เข้าไปต้องออกประกาศ ต้องเข้ารัฐมนตรี บอกบายบายมอส แต่มันทนมากนะ เจรจาอยู่ 2 ปี ปฏิวัติเสียก่อนครับ จบเลย เขามาเมืองไทยเกิดอะไรขึ้น เขามาเมืองไทย เขามาเช่าสถานที่ เขามาจ่ายเงินเดือนพนักงาน คิดอย่างนี้บ้างหรือเปล่า ไปขับเคี่ยวเขา ผมโยงไปกฎหมายต่างตัว ผมเคย fight กับกรมสรรพากรบอกไอ้กฎหมายแรงงาน บอกเวลาทำงานต้องมี work commit ก่อน ถ้าไม่มี work commit เสียภาษีไม่ได้นะฮะ บอกอ้าว มันคนละเรื่อง ถ้าเขามาทำงานเมืองไทย เวลาฝรั่งมันมา มันก็ต้องทำงานก่อนแล้วค่อยของ work commit วิธีแก้ก็คือ เมืองนอก ผมไปอยู่สิงคโปร์เนีย ทำงานก่อนเลย แล้วขอ work commit ที่หลัง ของไทยไม่ได้ ต้องขอ work commit ก่อนถึงจะทำงานได้ แล้วถ้าไม่มีก็เสียภาษีไม่ได้ มันจ่ายเงินเดือนก็หักภาษีไม่ได้ บอกเออสนุกดีประเทศไทย คิดกันแบบตัวหนังสือโงะ นี่คือตัวอย่างที่ผมเห็นว่า ผมทำงานมา 30 ปีแล้วครับ พูดเรื่องนี้มา สอนหนังสือ

มาก็เกือบจะ 20 แล้วละ ก็สินตำราเล่มนี้ สอนอย่างนี้นะ เบื่อนาคูเลยครับ สอนให้เด็กแนะนำคน รวยไม่ให้เสียภาษี ซึ่งรวมผมด้วย ไม่รู้สิครับ ผ่ากพวกเราช่วยกัน ค่าอัตราภาษีที่เป็นธรรม ค่าใช้จ่ายที่เป็นธรรม ค่าลดหย่อนที่เป็นธรรม จบแล้วครับ ความมั่นใจ treatment ของผู้เสียภาษี ที่ครบถ้วน จะทำยังไง ให้รู้สึกว่าการเสียภาษีเป็นเรื่องจำเป็นต้องทำทุกคน เป็นภาระ เป็นหน้าที่ เมื่อสักครู่ท่านบอกจริยธรรม สำคัญ จริยธรรมซึ่งต้องสอนตั้งแต่เด็ก จนถึงผู้ใหญ่ บางที่เรา เปลี่ยนรุ่นเราเนี่ยยากหน่อยนะครับ เพราะเรามันประเภทไม่แก่แล้วตัดยากหน่อย แต่ผมคิดว่ามัน สำคัญ เพราะว่าถ้าประเทศและระบบภาษีมันยังบิดเบือนอย่างนี้ คนก็ไม่อยากเสียภาษี คนรู้สึกว่า ภาษีไม่เป็นธรรม จ่ายไปแล้ว ผมรู้สึกจริง ๆ นะ ตอนผมทำงานใหม่ ๆ ผมรู้สึกว่าผมจ่ายภาษี ผมจ่ายเยอะมากนะครับ ผมบอกได้เลย ผมจ่าย 37% นะ แล้วผมรู้สึกว่าลูกผมเรียนหนังสือ ผมก็ ไม่ได้เรียน ผมไปขึ้นทางด่วน ก็ต้องเสียค่าทางด่วน ผมไปโรงพยาบาลผมก็ต้องไปบำรุงราษฎร์ ผมได้อะไรจากรัฐบาลผมบ้าง ไม่มี รัฐบาลให้ผมอย่างเดียวคือตอนผมเรียนหนังสือปริญญาตรี ที่ จบเป็นตัวเป็นตนได้ ผมบอกลูกศิษย์ว่าคุณเป็นหนี้บุญคุณประชาชน เพราะคุณมาเรียน วันนี้นิติ ศาสตร์บัณฑิต บัญชีบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต เพราะเงินภาษีราษฎร์ ซึ่งอีกหน่อยก็ออก ระบบก็ไม่ใช่แล้วนี่อะ ต่อไปจ่ายเงินเอง แต่ผมคิดว่าอันนี้สำคัญ เพราะระบบมันดูแล้วก็ ผมก็ ผ่ากความหวัง ผมเรียนตรง ๆ ตอนผมทำงานใหม่ ๆ ผมรู้สึกว่าต้องทำยังไงให้หลบภาษี หลบ หลีกภาษีให้ดีที่สุด หลัง ๆ ผมไม่บอกแล้ว คุณไปคิดเอาเอง บอกวิธีให้ ส่วนทำหรือเปล่าเป็น เรื่องที่ต้องไปตัดสินใจแล้ว ภาพพจน์ ภาพลักษณ์ มันก็เป็นเรื่อง ถ้าคนที่เรียนกับผมเมื่อสิบ กว่าปีที่แล้ว กับปีนี้ มันคนละเรื่องกันแล้ว เพราะหลังจากที่มันแก่มากขึ้น มันก็ แต่ผมคิดว่าก็ ต้องช่วยกัน คือถ้าระบบมันเป็นธรรมเวลาเราพูดอะไรไปคนก็ฟัง อย่างเรื่องเข้าตลาด ผมก็ชวน บอกเข้าทำไม เข้าไปได้อย่างเดียวคือขายหุ้นไม่เสียภาษี เข้าไปก็ไม่ได้ขายหุ้น เขาไปก็ต้องการ rest fund แต่ว่าถูกตรวจสอบเยอะแยะเลย คุ่มหรือเปล่า

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

1. เรื่องของค่าตอบแทนกรรมการ ประเด็นหนึ่งในประมวลมีการกล่าวถึงเรื่อง ค่าใช้จ่ายต้องห้าม ก็คือค่าใช้จ่ายที่ผูกกับกำไรของกิจการ ซึ่งตรงนั้น จริง ๆ แล้วในปัจจุบัน ค่า บำเหน็จกรรมการอะไรก็ตามเป็นเรื่องของโบนัส จริง ๆ ก็เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อกิจการนั้นแหละ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีการดูแลกำกับกิจการที่ดี ดิฉันคิดว่าน่าที่จะต้อง ทบทวนเรื่องการผูกค่าใช้จ่ายกับกำไร อาจต้องมองว่าจริง ๆ แล้วการผูก เป็นเพียงเพื่อหา basis ในการคิด มากกว่าจะบอกว่ามันเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อแค่คิดจากกำไรเท่านั้น

2. ถ้ามองเรื่องไปอีกนิดนะครับ ประกันสังคมนะอะ เขาบอกว่าตอนนี้มีบำเหน็จ บำนาญ ผมอ่านดูกฎหมายนี้ออกมา ถ้าคนที่ประกันสังคม พอได้บำนาญ ตัดสิทธิเรื่อง รักษาพยาบาล แล้วมันจะไปอยู่ได้ยังไง พวกที่เป็นมนุษย์เงินเดือนต้องระวัง

3. ถามอยู่ชุดหนึ่งว่า มาตรฐานการบัญชี สอบบัญชี เมื่อสักครู่นี้ผมออกตัวสภาวิชาชีพบัญชี ก็มีอยู่ 2 ข้อ ก็เสริมจากท่านเลขานิตหนึ่ง ก็คือสภาวิชาชีพบัญชีตอนนี้เขามีองค์อยู่ข้างบน กองกำกับ มีสรรพากร มีตลาดหลักทรัพย์ มีธนาคารอะไรต่าง ๆ เป็นผู้กำกับ เพราะฉะนั้นผลักดันในจุดนี้ก่อน ในฐานะท่านดูแลสรรพากรนี่นะ เรื่องภาษีผลักดันไปทางนี้ได้ ทางสภาที่เกี่ยวข้องกับบัญชี อย่างที่พูดเขา सम्มนาเมื่อกี้ สรรพากรมีแนวโน้มจะอิงเข้ามาตรฐานบัญชีแล้ว ในสิ่งที่ทำได้ อีกสิ่งหนึ่งที่ดูจะพันกันมาก คือเรื่องผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เดิมที่ผู้สอบบัญชีรับใบอนุญาตนี้รับรองบุคคลได้หมด ไม่ว่าจะสรรพากร กรมทะเบียนการค้า หรือ กรมพัฒนาที่ดินการค้า ได้ทั้งหมด แต่ตอนหลังเขาก็เปลี่ยน ห้างหุ้นส่วนที่มีเงินทุนต่ำกว่า 5 ล้าน ยอดขายทรัพย์สินต่ำกว่า 30 ล้านเนีย ไม่ต้องมีผู้สอบบัญชี แต่ตอนหลังสรรพากรบอกาก็ดีแล้ว ตลอดเวลาทำมา เก็บภาษีไม่ได้ก็ไล่เบี่ยผู้สอบบัญชี ตอนนี้อาจเกิดไม่ต้องเนีย จะทำไง ก็ไม่ได้ ต้องพยายามดึงให้ได้ ให้มีผู้สอบบัญชี เพราะฉะนั้น เขาจึงใช้มาตรา 3 สัต ออกมาเป็น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งขณะนั้นผมก็เข้าไปร่วมประชุมด้วยเหมือนกัน หลักเกณฑ์ไม่มาก เมื่อได้เป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรกรมปิ๊ป ก็เป็นผู้สอบบัญชี ตรวจสอบร้านค้าต่าง ๆ เขากลับไม่มีเงิน เขาก็ให้ร้านค้า เดือนหนึ่งไปดูเขาหน่อย 500 บาท ร้าน หรือว่า 1,000 ถ้าซื้อ 20 ร้านค้า ผู้สอบภาษีอากรคนนี้ก็ได้อีก 20,000 บาทแล้ว พอกฎหมายเข้าสู่สภา ปฏิบัติเรียบร้อยออกมา ก็ยุ่งกันใหญ่แล้วที่นี้ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรขณะนี้ไม่พอเพียง เขาเอาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเข้าไปตรวจสอบ ซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตอนนี้ ถ้าอาจารย์กิตติพงษ์ดูทางกฎหมายก็ได้ว่า ใ้ผู้สอบบัญชี CPA ไปตรวจสอบไม่ได้อยู่แล้ว จุดนี้ก็ฝากกับท่านเอาไว้ด้วยว่า ก็ต้องเด็ดขาดไปเลยว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตรวจก็ตรวจภาษีอากรไป แล้ว CPA ก็ไม่ควรไปตรวจ เพราะเดี๋ยวนี้จำนวนพอแล้ว แย่งรายได้กันอยู่แล้ว นโยบายนี้ต่อไปทำมาช่วยสรรพากร นี้จะออกกฎหมายออกมาใหม่ ตรวจบริษัทเขา แล้วใน ภ.ง.ด.50 ก็ไปเซ็น 2 อย่าง ต้องเซ็นฐานะผู้สอบบัญชีได้รับอนุญาต ก็ฝากไว้ว่าอะไรเป็นอะไรก็ต้องแยกแยะกันให้ดี ๆ ในลำพังของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ถ้าเขาแยกให้เด็ดเดี่ยวออกมาเนี่ย ยินดีให้เขาตรวจไปถึง ภ.ง.ด.50 แต่คนทำหน้าที่นี้กับคนมีผู้เสียภาษีอากรไม่ใช่ผู้สอบบัญชีได้รับอนุญาต ผู้สอบบัญชีได้รับอนุญาต ก็อนุญาตไป แนวโน้มอยู่ตรงนี้ ผมฝากไว้เป็นข้อคิด ขอบคุณมากครับ

4. ขอเสริมเกี่ยวกับเรื่องผู้สอบบัญชีนี้ นะครับ ผู้สอบบัญชีที่สรรพากรจะออกใหม่เป็น CPTA คือหมายความว่าบางหนึ่ง ถึงแม้ว่ามี CPA เซ็นแล้ว จะต้อง มี CPTA เซ็นอีกคนหนึ่ง เขาสอบไป 3 รุ่นแล้ว จะเอาเซ็นคู่ ผมเลยไม่ทราบว่ามันจะสอบอะไรกัน มันจะตีกันยุ่งไปหมด ก็ฝากท่านเลขานิตไปบอก จะเอาอย่างไรก็เอากันให้แน่ ไม่งั้นมันมีปัญหานะครับ ขอบคุณครับ

รศ.ทัชชมัย ฤกษ์สุต

1. ปัญหาในการวิจัย บางเรื่องเป็นปัญหากฎหมายจริง ๆ แต่บางเรื่องตัวกฎหมายไม่ใช่ แต่เป็นเรื่องการปฏิบัติ แต่มันก็สามารถจะแก้ได้ด้วยกฎหมายเหมือนกัน ถึงแม้ว่าโครงการของเราจะเป็นโครงการปรับปรุงแก้ไขประมวลระฎากร แต่เราก็อยากได้ตัวปัญหา ถึงแม้ท่านจะมองว่าเป็นปัญหาปฏิบัติก็ตาม ท่านอาจจะมองว่าเป็นปัญหากฎหมาย แต่เป็นปัญหาปฏิบัติ คือมันแยกกันไม่ออก

ดร.เกษมสันต์ วีรกุล (เลขานุการ รพช.คลัง ท่านประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์)

1. ท่านรัฐมนตรีได้ดูเคเบิลทีวีและเห็นว่าจะมีสัมมนาในครั้งนี เมื่อวานนี้ก็สั่งการเป็นการด่วน ก็เพิ่งทราบเมื่อคืนตอนดึก ๆ และเห็นกำหนดการเมื่อเช้า ก็เรียนว่าท่านอยากให้เราเรามารับฟัง ผมจะเป็นหัวหน้าทีม มีทีมมาแทรก ๆ อยู่ ทั้ง 3 วันจะมีคนของเรามานั่งฟังตลอด แล้วก็หวังว่าคณะผู้จัดจะได้สรุปแล้วก็ผมจะเรียนเชิญพบรัฐมนตรีอีกที มี 2-3 เรื่องที่อยากให้ที่ประชุมได้ทราบกัน ท่านรัฐมนตรีสนใจมาก ในเรื่องการปฏิรูประบบภาษีทั้งระบบเนี่ยเราอยากทำมาก ถ้าท่านดูรัฐบาลที่แล้ว จะเห็นว่าปีเศษ ๆ ไม่ได้ขยับอะไรเลย รัฐบาลนี้เข้ามาเดือนเศษ ๆ ขยับไปแล้ว แต่ผมก็เรียนข้อจำกัดในางานการเมือง นักการเมืองก็เหมือนคนทั่วไป มีดี มีเลว มีเลวมาก มีเลวที่สุด ส่วนใหญ่จะเลวซะมากเนี่ยนะครับ เพราะฉะนั้นที่ผ่านมาระบบราชการประจำก็มีความแข็งแรงพอสมควร ในการต่อสู้เชิงความคิด ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ สิ่งนี้อาจารย์กิตติพงษ์พูด เป็นสิ่งที่เราเห็นด้วยทุกคน แต่ลองไปนั่งถกกับกรมสรรพากร ไม่ผ่านครับ ความแข็งแรงของภาคราชการประจำยังแข็งแรงอยู่ แล้วก็ที่สำคัญที่สุด ประเทศไทย 5 ปีข้างหน้า 10 ปี 20 ปี road map ประเทศไทยคืออะไร โครงสร้างภาษีที่เรากำลังพูดกันอยู่ ความพัฒนาของตลาดทุน การดูแลสุขภาพ การศึกษา สาธารณสุข มันต้องสอดรับกันหมด แต่วันนี้โจทย์ตรงนี้มีใครเห็นหรือยัง ไม่เห็น ตกลงกันไม่ได้ ระหว่างพรรคการเมืองทั้งหลาย ระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน แต่ว่าอย่างน้อย ๆ ผมคิดว่าวันนี้เป็นนิมิตหมายที่ดี แล้วก็จะเป็นตัวกลางที่จะประสาน นำความเห็นของพวกเราทุกคน ซึ่งก็กรุณาแสดงความเห็นกันให้เต็มที่นะครับ แล้วก็จะไปผลักดัน ผมเชื่อว่าสิ่งที่ท่านอาจารย์กิตติพงษ์หรือ ดร.พล พุดมา เป็นสิ่งที่พวกเราอยากเห็นทั้งสิ้น แต่กระบวนการจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้อย่างไรนั้นต้องช่วยกัน อยู่ดี ๆ ภาคการเมืองไปกดดันกรมสรรพากรเลยเนี่ย ก็จะได้รับแรงต้านพอสมควร แต่ถ้ามีภาคธุรกิจภาควิชาการโยนความคิดขึ้นมา จัดสัมมนาอย่างนี้บ่อย ๆ ได้ถกได้เถียงกัน ดึงเอาเมืองนอกเข้ามาคุยกับเรา เห็นว่าเป็นอะไรอย่างไร จะยินดีมาก ผมโดยส่วนตัวก็อยู่ภาคธุรกิจมาก่อน เสียภาษี 37% ก็เจ็บช้ำน้ำใจมาก่อน เป็นคนพาเบียร์ช้ำไปเข้าตลาดสิงคโปร์ เพราะฉะนั้นก็รู้เห็นอะไรตรงนี้พอสมควร ก็จะพยายามช่วยให้ได้เยอะที่สุด แล้วก็ยินดีที่จะเป็นตัวกลางนะครับ ขอบพระคุณผู้จัดอีกครั้ง เป็นการทำงานที่เป็นประโยชน์มากครับ